

**REPUBLIKA HRVATSKA
KARLOVAČKA ŽUPANIJA
GRAD KARLOVAC**

**PROVEDBENI PROGRAM GRADA KARLOVCA
ZA RAZDOBLJE 2025. – 2029.**

1. Sadržaj

1. Sadržaj	1
2. Riječ Gradonačelnika	2
3. Uvod	4
3.1. Kontekst donošenja Provedbenog programa	4
3.2. Samoupravni djelokrug	6
3.3. Vizija i misija	7
3.4. Upravljačka struktura Grada Karlovca	8
4. Opis izazova i razvojnih potreba	11
4.1. Gospodarstvo, poljoprivreda i turizam	15
4.2. Društvene djelatnosti	16
4.3. Prostorno uređenje, gradnja i zaštita okoliša	17
4.4. Promet i komunalno gospodarstvo	18
5. Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja	19
5.1. Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. (NRS 2030.)	19
5.2. Doprinos Planu razvoja Karlovačke županije	19
5.3. Doprinos Strategiji razvoja većeg urbanog područja Karlovac 2021. – 2027.	20
5.4. Doprinos Razvojnom planu Grada Karlovca 2021. – 2030.	20
5.5. Doprinos međunarodnim ciljevima održivog razvoja	22
6. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva	22
6.1. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva	22
6.2. Opis mjera	26
7. Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata	59
8. Okvir za praćenje i izvještavanje	62

2. Riječ Gradonačelnika

Poštovane Karlovčanke i Karlovčani, na početku trećeg mandata na čelu našeg grada Karlovca pred nama je novo četverogodišnje razdoblje u kojem moramo završiti velike infrastrukturne projekte, ali i započeti nove razvojne projekte. Kako smo u protekle četiri godine vratili kino Karlovcu i stvorili Kino Edison u novom ruhu, zamijenili vrelovođe i nakon više desetljeća započeli obnovu karlovačke Zvijezde, uz sve izazove koje nose takvi veliki zahvati, vjerujem da ćemo tijekom razdoblja koje je pred nama stvoriti i nove dodane vrijednosti.

Prije svega, završavamo obnovu kompletne infrastrukture u našoj Zvijezdi, od rekonstrukcije vodovodne i kanalizacijske mreže, preko elektro- i DTK-mreže, do nogostupa, kolnika i javne rasvjete, ali i zgradā kulturne baštine u njoj, poput Gradskog muzeja, Male zgrade Gradske uprave, Hrvatskog doma. Završena je konstrukcijska obnova crkve Presvetog Trojstva i Franjevačkog samostana, preuređenje nekadašnje Oružane i Vojne ambulante, a nadamo se da slijedi i uređenje Velike vojarne te objekata u privatnom vlasništvu. Vlasnicima će Grad u tome, koliko god bude u mogućnosti, pomoći. Jer, preduvjeti za oživljavanje naše povijesne jezgre su stvoreni, predstoji nam i rekonstrukcija njenog glavnog trga, Trga bana Jelačića, gradnja obilaznice Zvijezde i rekonstrukcija Kurelčeve ulice... Naša će Zvijezda, sada je to izvjesnije nego ikad, doista biti novog sjaja.

Osim što obnavljamo najstariji dio grada, stvaramo potpuno novo naselje u nekadašnjoj vojarni Luščić. Na tom prostoru gradimo odgojne i obrazovne institucije, planiramo izgradnju stambenih i sportsko-rekreativnih objekata, a upravo tamo, baš u blizini mjesta za najmlađe, stvorit ćemo mjesto za naše sugrađane starije životne dobi. Na tom tragu već smo krenuli u razradu, pripremu i traženje načina financiranja projekata kroz naš Akcijski plan za zeleni Karlovac, u suradnji s Europskom bankom za obnovu i razvoj sa sjedištem u Londonu.

Geotermalni izvori i dalje su nam jedan od ključnih razvojnih prioriteta u koji smo

uložili puno vlastitog truda, rada i sredstava te napravili sve potrebne predradnje kako bismo mogli krenuti u realizaciju ovog važnog karlovačkog, ali i nacionalnog projekta.

U Provedbenom programu dajemo vam i opis izazova i razvojnih potreba, uz pregled prioriteta i posebnih ciljeva. Uvjereni smo da ključ uspjeha leži u partnerstvu gradske uprave, građana, poduzetnika, ustanova i civilnog društva grada Karlovca koji se, kao i u prošlom mandatu, vežu na naš krovni strateški dokument.

Naravno, Provedbeni program nije zatvoren dokument, on je otvoren poziv na suradnju i zajedničko stvaranje grada po mjeri svakog njegovog stanovnika.

Zato vas pozivam da sudjelujete, pratite provedbu, iznosite svoje prijedloge i kritike jer uvjeren sam: samo otvorenim dijalogom možemo donijeti prave odluke i usmjeriti Karlovac prema boljoj i sigurnijoj budućnosti!

S poštovanjem,
Gradonačelnik
Damir Mandić, dipl. teol.

3. Uvod

3.1. Kontekst donošenja Provedbenog programa

Upravljanje na lokalnoj razini u Republici Hrvatskoj temelji se na načelima decentralizacije, transparentnosti i odgovornosti. Jedinice lokalne samouprave (JLS), kao ključni nositelji javne vlasti na lokalnoj razini, imaju važnu ulogu u ostvarivanju javnih potreba građana.

U svrhu učinkovitijeg planiranja, provedbe i kontrole lokalnih politika, zakonodavni okvir propisuje obvezu izrade provedbenih programa koji predstavljaju operativne dokumente za realizaciju strateških i razvojnih ciljeva jedinice.

Provedbeni program kratkoročni je akt strateškog planiranja, od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji izrađuje i donosi izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave (JLS), odnosno gradonačelnik. Provedbeni program jedinice lokalne samouprave obuhvaća razdoblje od četiri mandatne godine čelnika tijela.

Obveza izrade provedbenih programa JLS-a proizlazi iz nekoliko ključnih zakonskih i podzakonskih akata Republike Hrvatske. Najvažniji među njima su:

1. Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17, NN 151/22)
Ovaj zakon u članku 23. propisuje da su sve JLS dužne izraditi provedbene programe u skladu s važećim strategijama i planovima viših razina, uključujući i Nacionalnu razvojnu strategiju RH. Provedbeni programi su dio hijerarhije strateškog planiranja i predstavljaju vezu između razvojnih strategija i konkretnih aktivnosti.
2. Zakon o proračunu (NN 144/21)
U kontekstu programskog proračuna, provedbeni programi imaju funkciju osiguravanja povezanosti ciljeva politike s planiranim rashodima proračuna.
3. Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 37/23)
Ova uredba detaljno propisuje sadržaj, metodologiju izrade, postupak donošenja i izvještavanja o provedbi provedbenih programa. Također utvrđuje obvezu usklađenosti s višim razinama strateškog planiranja te važnost sudjelovanja zainteresirane javnosti u postupku izrade.
4. Upute za izradu provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave
Dokument: UI-PPJLP(R)S-Inačica: 2.0, lipanj 2025.

Svrha provedbenog programa JLS-a jest omogućiti kvalitetnije i učinkovitije upravljanje razvojem lokalne zajednice kroz konkretizaciju strateških ciljeva u mjerljive, vremenski određene i financijski okvirno definirane aktivnosti. On ima funkciju:

- operativnog plana za provedbu lokalne razvojne strategije,
- alata za upravljanje resursima i usmjeravanje proračunskih sredstava,
- podloge za praćenje i evaluaciju ostvarenja lokalnih politika,
- sredstva za transparentnost i informiranje građana o planiranim mjerama,
- instrumenta koordinacije lokalnih sudionika i bolje suradnje s nacionalnim institucijama.

Ciljevi su provedbenog programa JLS-a višestruki:

- povećanje učinkovitosti javne uprave kroz preciznije planiranje i raspodjelu resursa,
- osiguravanje kontinuiteta razvoja neovisno o političkim promjenama,
- postizanje usklađenosti s nacionalnim i politikama EU-a, što je posebno važno u kontekstu korištenja fondova EU-a,
- jačanje participativne demokracije kroz uključivanje građana i civilnog sektora u planiranje,
- omogućavanje evaluacije i odgovornosti – usporedbom planiranog i ostvarenog,
- poboljšanje transparentnosti i povjerenja javnosti u lokalnu samoupravu.

Izrada provedbenog programa nije samo tehnički dokument, već proces koji treba uključivati široki krug sudionika – od lokalnih vijećnika i poduzetnika do udruga i samih građana.

Uključivanje javnosti u planiranje lokalnih politika osigurava bolje razumijevanje stvarnih potreba zajednice te povećava legitimitet samog dokumenta.

U praksi, JLS često se suočavaju s nizom izazova u izradi i provedbi ovih programa, kao što su:

- nedostatak kapaciteta i stručnih znanja,
- ograničeni financijski resursi,
- nepotpuna koordinacija s nacionalnim institucijama,
- nerijetko formalan, a ne suštinski pristup strateškom planiranju,
- nedovoljno uključivanje građana i civilnog društva.

Provedbeni programi jedinica lokalne samouprave ključni su dokumenti za učinkovito, transparentno i odgovorno upravljanje lokalnim razvojem. Njihova izrada je zakonska obveza, ali i prilika za sve JLS da kroz jasno definirane ciljeve, mjere i resurse unaprijede kvalitetu života svojih građana.

Pravilno izrađen i proveden provedbeni program ne samo da pridonosi racionalnijem korištenju javnih sredstava, već osigurava i bolju koordinaciju, praćenje i evaluaciju lokalnih politika, jačajući time ukupnu učinkovitost i legitimnost lokalne samouprave.

Provedbeni program JLS-a izrađuje i donosi izvršno tijelo JLS-a najkasnije u roku od 120 dana od dana stupanja na dužnost izvršnog tijela JLS-a, za mandatno razdoblje, u pravilu na 4 godine.

Provedbeni program treba biti utemeljen i koherentan sa strateškim dokumentima višeg reda dakle, planom razvoja JLS-a, planom razvoja JLP(R)S-a, nacionalnom razvojnom strategijom, ali jednako tako, slijedeći načelo koherentnosti.

Osim provedbi ciljeva politika utvrđenih u aktima strateškog planiranja, samoupravne jedinice provedbom mjera doprinose i provedbi međunarodno preuzetih obveza, provedbi obveza uređenih posebnim nacionalnim propisima, kao i provedbi zajedničkih prioriteta Europske unije.

Krovni ciljevi Europske unije u idućem programskom razdoblju su Pametnija Europa, Zelena Europa bez ugljika, Povezanija Europa, Socijalnija Europa i Europa bliža građanima.

Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. usvojena je u Hrvatskom saboru, oslonjena je na ključne, gore spomenute ciljeve EU-a te definira 13 strateških ciljeva i horizontalne prioritete Hrvatske do 2030. godine.

Grad Karlovac izradio je i usvojio Plan razvoja Grada Karlovca 2021. – 2030. koji je utemeljen na obama gore navedenim strateškim dokumentima te svojim prioritetima i ciljevima doprinosi postignuću ciljeva strateških dokumenata višeg reda.

Ovaj je Provedbeni program pripremila izvršna vlast Grada Karlovca s ciljem da operacionalizira doneseni Plan razvoja te u četverogodišnjem mandatu gradonačelnika provedbom definiranih mjera što više doprinese definiranim posebnim ciljevima.

Horizontalna i vertikalna usklađenost mjera u Provedbenom programu, kao i povezanih programa i projekata s razvojnim ciljevima i prioritetima Republike Hrvatske i Europske unije, poboljšava spremnost JLS-a za korištenje sredstava strukturnih i investicijskih fondova EU-a u provedbi programa i projekata.

Provedbeni je program za svaki od posebnih ciljeva definirao određeni broj mjera čija je primarna svrha doprinijeti ostvarenju povezanog cilja. Također, za svaku je od mjera definiran niz aktivnosti i projekata putem kojih će se operacionalizirati svaka konkretna mjera.

Također, za svaku od mjera definiran je određen broj pokazatelja rezultata te vremenski rok u kojem se očekuje njihovo postignuće.

Kao prilog Provedbenom programu izrađen je terminski, akcijski i financijski plan provedbe razvojnih mjera (Prilog 1. Predložak za izradu Provedbenog programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave).

3.2. Samoupravni djelokrug

Grad Karlovac jedinica je lokalne samouprave osnovana i ustrojena te zadužena za obavljanje nadležnosti i poslova propisanih Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20).

Grad administrativno pripada Karlovačkoj županiji te je ujedno i sjedište Županije.

Tijela Grada Karlovca su:

1. Gradsko vijeće kao predstavničko tijelo i
2. Gradonačelnik kao izvršno tijelo.

Na čelu Grada Karlovca kao izvršno tijelo je gradonačelnik Damir Mandić.

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisuje da gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima.

Grad Karlovac po popisu stanovništva iz 2021. godine brojao je 49.377 stanovnika.

Temeljem rečenoga te činjenice da je Karlovac gospodarsko, financijsko, kulturno, zdravstveno, prometno i znanstveno središta razvitka šireg okruženja odnosno Županije, Karlovac je velik grad u smislu Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Veliki gradovi, kao i gradovi koji su sjedišta županija, sukladno Zakonu u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, i to osobito poslove koji se odnose na:

- uređenje naselja i stanovanje,
- prostorno i urbanističko planiranje,

- komunalno gospodarstvo,
- brigu o djeci,
- socijalnu skrb,
- primarnu zdravstvenu zaštitu,
- odgoj i obrazovanje,
- kulturu, tjelesnu kulturu i šport,
- zaštitu potrošača,
- zaštitu i unaprjeđenje prirodnog okoliša,
- protupožarnu i civilnu zaštitu,
- promet na svom području
- održavanje javnih cesta,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola, drugih akata vezanih uz gradnju i provedbu dokumenata prostornog uređenja te
- ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Iz gore pobrojanih, Zakonom propisanih nadležnosti, proizlaze i ključne politike koje priprema i provodi Grad Karlovac, a to su politika prostornog planiranja i stanovanja, politika komunalnog razvoja grada, socijalna i primarna zdravstvena zaštita, odgoj i obrazovanje, zaštita okoliša, prometna politika, protupožarna i civilna zaštita itd., a sve u dijelu u kojem navedeni poslovi posebnim propisima nisu predani u nadležnost drugim razinama vlasti ili drugim javnopravnim tijelima.

Pored navedenih, iz Zakona proizašlih politika, Grad Karlovac priprema i provodi druge politike koje se primarno odnose na razvoj grada i šireg područja, kao što su politika razvoja gospodarstva, turizma, poljoprivrede i ruralnog razvoja, urbanog razvoja, energetske učinkovitosti i održivog razvoja i druge, doprinoseći time i upotpunjujući navedene politike koje provode nadležna tijela na nacionalnoj razini.

Gospodarski i društveni razvoj grada od ključne je važnosti za podizanje kvalitete života stanovništva i demografsko jačanje prostora grada.

3.3. Vizija i misija

Razvojna vizija Gradonačelnika kao izvršnog tijela predstavlja njegovo inspirativno viđenje i deklaraciju kojom se iskazuje ono što za Grad Karlovac želi postići u svome mandatnom razdoblju od 2025. do 2029. godine.

Vizija razvoja Karlovca za mandatno razdoblje Gradonačelnika glasi:

Karlovac je grad ugodan za življenje koji pruža brojne mogućnosti stanovnicima i poduzetnicima za rad i obrazovanje, njeguje bogatu kulturnu baštinu, promiče inovacije i zdrav način života, dosežući najviše standarde zaštite okoliša i kvalitete življenja.

Navedena vizija u skladu je s ključnim strateškim dokumentom Grada Karlovca odnosno Planom razvoja Grada Karlovca u razdoblju 2021. – 2030.

Misija je Grada Karlovca provoditi javne politike s ciljem društvenog i gospodarskog razvoja grada, unaprjeđenja kvalitete života i konkurentnosti gospodarstva, uvažavajući načela zaštite okoliša, energetske učinkovitosti, dugoročne održivosti i društvene uključenosti.

3.4. Upravljačka struktura Grada Karlovca

Tijela (upravljačka struktura) gradova i općina uređena su Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, kao i njihovim statutima.

Grad Karlovac u svome Glasniku od 14. travnja 2021. godine objavio je sedmu izmjenu i dopunu Statuta s njegovim cjelovitim, objedinjenim tekstom.

Sukladno Zakonu i Statutu, Grad Karlovac u svojoj upravljačkoj piramidi ima gradonačelnika, njegovog zamjenika te upravne odjele i službe (upravna tijela) kao ustrojstvene jedinice osnovane s ciljem obavljanja pojedinih poslova iz samoupravnog djelokruga Grada.

Gradonačelnik

Gradonačelnik je izvršno tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno grada, izabran je na neposrednim izborima.

Gradonačelnik zastupa Grad, odgovoran je za zakonito i pravilno obavljanje povjerenih poslova državne uprave tijelu državne uprave nadležnom za upravni nadzor u odgovarajućem upravnom području te obavlja poslove utvrđene statutom grada u skladu sa zakonom.

Gradonačelnik je izabran na mandatno razdoblje od 2025. do 2029. godine.

Gradonačelnik sukladno Zakonu o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi obavlja sljedeće poslove:

1. priprema prijedloge općih akata,
2. izvršava ili osigurava izvršavanje općih akata predstavničkog tijela,
3. usmjerava djelovanje upravnih tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u obavljanju poslova iz njihovoga samoupravnog djelokruga te nadzire njihov rad,
4. upravlja nekretninama i pokretninama u vlasništvu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, kao i njezinim prihodima i rashodima, u skladu sa Zakonom i Statutom,
5. odlučuje o stjecanju i otuđivanju nekretnina i pokretnina jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i drugom raspolaganju imovinom u skladu sa Zakonom, Statutom jedinice i posebnim propisima,
6. imenuje i razrješuje predstavnike jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave u tijelima javnih ustanova, trgovačkih društava i drugih pravnih osoba iz članka 35. stavka 1. točke 5. Zakona, osim ako posebnim zakonom nije drugačije određeno,
7. obavlja i druge poslove utvrđene Zakonom i Statutom.

Zamjenica gradonačelnika

Zamjenica gradonačelnika također je izabrana na neposrednim izborima zajedno s gradonačelnikom.

Gradonačelnika u slučaju duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti u obavljanju njegove

dužnosti zamjenjuje zamjenik.

Kad zamjenik zamjenjuje gradonačelnika zbog duže odsutnosti ili drugih razloga spriječenosti, zamjenik ima sva prava i dužnosti gradonačelnika.

Upravni odjeli

Za obavljanje poslova iz samoupravnog djelokruga jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, kao i povjerenih poslova državne uprave u Gradu Karlovcu, ustrojeni su sljedeći upravni odjeli i službe (upravna tijela):

- Upravni odjel za poslove gradonačelnika
- Upravni odjel za društvene djelatnosti
- Upravni odjel za proračun i financije
- Upravni odjel za komunalno gospodarstvo, promet i mjesnu samoupravu
- Upravni odjel za gospodarstvo, razvoj grada i fondove EU-a
- Upravni odjel za prostorno uređenje i poslove provedbe dokumenata prostornog uređenja
- Upravni odjel za imovinsko pravne poslove i upravljanje imovinom
- Upravni odjel za gradnju i zaštitu okoliša
- Služba za unutarnju reviziju
- Služba za javnu nabavu
- Služba za provedbu ITU mehanizma
- Služba – Vlastiti pogon Grada Karlovca za obavljanje komunalne djelatnosti.

Gradska upravna tijela u okviru prava i dužnosti Grada Karlovca izvršavaju zakone i druge propise, odluke i druge opće akte Gradskog vijeća i Gradonačelnika, prate stanje u upravnim područjima za koja su osnovana, rješavaju u upravnim stvarima, provode nadzor, poduzimaju mjere za koje su zakonom ili drugim propisom ovlaštena, pripremaju odluke i druge opće akte te obavljaju i druge poslove.

Gradskim upravnim tijelima upravljaju pročelnici koje na temelju javnog natječaja imenuje gradonačelnik.

Upravna tijela samostalna su u okviru svoga djelokruga i za svoj rad odgovorna su gradonačelniku za zakonito i pravodobno obavljanje poslova.

U okviru samoupravnog djelokruga rada Grad Karlovac osigurava djelatnost javnih službi koje zadovoljavaju svakodnevne potrebe građana na području komunalnih, gospodarskih i društvenih djelatnosti te drugih djelatnosti u skladu sa zakonom.

Komunalne djelatnosti obavljaju se kao javna služba.

Komunalne djelatnosti u smislu ovog Provedbenog programa su: opskrba pitkom vodom, odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda, opskrba toplinskom energijom, gospodarenje otpadom, održavanje nerazvrstanih cesta, održavanje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima, održavanje građevina javne odvodnje oborinskih voda, održavanje javnih zelenih površina, održavanje građevina, uređaja i predmeta javne namjene, održavanje groblja i krematorija unutar groblja, održavanje čistoće javnih površina, održavanje javne rasvjete, usluge

parkiranja na uređenim javnim površinama i u javnim garažama, usluga ukopa i kremiranja pokojnika u krematorijima unutar grobljā, komunalni linijski prijevoz putnika, obavljanje dimnjačarskih poslova, ukrašavanje naseljā, trgovina na malo izvan trgovina na sajmene dane, održavanje imovine Grada Karlovca, prijevoz pokojnika koji se financira iz proračuna Grada Karlovca, održavanje izgrađene kabelske kanalizacije u vlasništvu Grada Karlovca i higijeničarska služba.

Društvene djelatnosti su odgoj i obrazovanje, znanost, kultura, informiranje, šport, tjelesna kultura, tehnička kultura, skrb o djeci i zaštita djece i mladeži, zdravstvo, socijalna skrb, skrb o invalidima, protupožarna zaštita i druge djelatnosti u skladu sa zakonom.

Pored upravnih odjela, Grad Karlovac je za potrebe obavljanja komunalnih, gospodarskih i društvenih djelatnosti iz svoje nadležnosti osnovao trgovačka društava i javne ustanove koje sudjeluju u provođenju javnih politika i obavljanju javnih poslova iz samoupravnog djelokruga grada.

U nastavku se daje pregled trgovačkih društava Grada Karlovca s njihovim osnovnim djelatnostima.

Trgovačka društva u vlasništvu Grada Karlovca:

- Vodovod i kanalizacija d.o.o. (djelatnost vodoopskrbe i odvodnje),
- Gradska toplana d.o.o. (proizvodnja, distribucija i opskrba toplinskom energijom),
- Čistoća d.o.o. Karlovac (čišćenje javnih površina, prikupljanje, odvoz i zbrinjavanje otpada),
- Zelenilo d.o.o. (izgradnja, uređenje i održavanje zelenih površina, upravljanje i održavanje grobljā, zimska služba),
- Inkasator d.o.o. (upravljanje nekretninama, upravljanje i održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture),
- Hrvatski radio Karlovac d.o.o. (djelatnost radioemitiranja),
- Hostel „Karlovac” (djelatnost hostela, smještajni kapaciteti u Selcu, restoran kapaciteta 400 osoba, ljetna terasa, kongresna i kinodvorana, sportski tereni, parking i kafić),
- GeotermiKA d.o.o. (istraživanja i eksploatacije geotermalne vode za potrebe postojećeg toplinskog sustava te za proizvodnju električne energije za potrebe javnih objekata grada),
- Centar za gospodarenje otpadom KODOS d.o.o. (u suvlasništvu Grada Karlovca s 24,6 %).

Ustanove koje je osnovao Grad Karlovac su Dječji vrtić „Četiri rijeke”, Dječji vrtić Karlovac, Gradsko kazalište „Zorin dom”, Muzeji grada Karlovca, Gradska knjižnica „Ivan Goran Kovačić”, Javna ustanova AQUATIKA – slatkovodni akvarij Karlovac (slatkovodni akvarij s prostorima za edukaciju i rekreaciju posjetitelja), Sportski objekti Karlovac te Javna vatrogasna postrojba Karlovac i Ustanova „Kino Edison” – multimedijски centar za kulturno-turističke sadržaje¹.

Iz naziva ustanova razvidna je njihova djelatnost.

¹ https://kino-edison.hr/wp-content/uploads/2024/09/odluka_gv_o_osnivanju_ustanove.pdf

Za obavljanje osnovnoškolske djelatnosti grad je osnovao sljedeće osnovne škole: OŠ Švarča, OŠ Banija, OŠ Braće Seljan, OŠ Dragojle Jarnević, OŠ Dubovac, OŠ Grabrik, OŠ Rečica, OŠ Skakavac, OŠ Turanj, OŠ Mahično i Centar za odgoj i obrazovanje djece i mladeži.

Upravni odjeli Grada Karlovca, gradska trgovačka društva i ustanove, svatko iz svoje nadležnosti sudjelovat će u provođenju pojedinih aktivnosti i mjera iz ovog provedbenog programa.

4. Opis izazova i razvojnih potreba

Nakon ulaska u Europsku uniju, Republika Hrvatska u proteklih je nekoliko godina napravila velike korake prema potpunoj integraciji u njen ekonomski i gospodarski prostor.

Uvođenje eura 1. siječnja 2023. označilo je jedan od najvažnijih trenutaka u modernoj ekonomskoj povijesti Hrvatske. Time je država postala dvadeseta članica eurozone, čime je završila dugogodišnji proces monetarne integracije u Europsku uniju.

Euro je građanima i poduzetnicima donio niz konkretnih koristi: nestao je valutni rizik između kune i eura, a gotovo svi štedni i kreditni aranžmani koji su i ranije bili vezani uz euro sada su usklađeni s jednom zajedničkom valutom. To je donijelo stabilnost, povoljnije kamatne stope i lakše upravljanje osobnim i poslovnim financijama.

Za investitore euro predstavlja dodatnu sigurnost. Hrvatska je postala predvidljivije tržište, a uklanjanjem valutnih barijera olakšano je ulaganje, osobito za poduzetnike iz Njemačke, Italije, Austrije i drugih ključnih partnera. Time se otvara prostor za veći priljev kapitala i snažnije gospodarske investicije, što se već očituje u rastućem broju projekata u turizmu, logistici, energetici i informatičkom sektoru.

Istoga dana Hrvatska je ušla i u tzv. Schengenski prostor, čime je uklonjena granična kontrola prema susjednim članicama EU-a. Ova promjena ima dalekosežne posljedice za gospodarstvo i svakodnevni život građana.

Turizam, kao jedan od glavnih stupova gospodarstva, dobio je snažan zamah. Gosti iz Slovenije, Austrije, Italije i Mađarske sada ulaze u Hrvatsku bez čekanja na granicama, što potiče dolazak na kraće boravke i vikend-putovanja. Time se jača konkurentnost hrvatskih destinacija u odnosu na druge mediteranske zemlje.

Ulazak u Schengen donio je i slobodu kretanja hrvatskim građanima. Putovanja su jednostavnija, studiranje i rad u inozemstvu lakši, a poslovne veze čvršće. Pogranične regije – nekoć ograničene dugim čekanjima – sada postaju živahne zone suradnje i razmjene. Za prijevoznike i izvoznike Schengen znači brži protok robe, niže logističke troškove i jačanje konkurentnosti. Luka Rijeka, uz cestovne i željezničke koridore, dobiva novu stratešku ulogu kao glavna točka ulaza u srednju Europu.

Ulazak u eurozonu i Schengen gotovo istodobno donio je Hrvatskoj dvostruku korist: ekonomsku i društvenu. Ekonomski, zemlja je osigurala stabilnost, niže troškove poslovanja i snažniju integraciju u europsko tržište. Društveno, građani su dobili veću slobodu, sigurnost i osjećaj pripadnosti zajedničkom europskom prostoru.

Ova sinergija dviju velikih integracija simbolizira završetak tranzicijskog puta Hrvatske: od pristupanja Europskoj uniji 2013. do potpune integracije u samu jezgru europskih institucija. Hrvatska je time postala dio onog užeg kruga država koje dijele ne samo pravni i gospodarski okvir, već i zajedničku valutu i granice.

Ulazak u eurozonu i Schengen nije samo tehnička promjena, nego i povijesni iskorak. On je potvrdio stabilnost hrvatskog gospodarstva, ojačao povjerenje investitora i olakšao svakodnevni život građana. Hrvatska je time postala punopravna članica europske jezgre – države koje uživaju najveći stupanj integracije, sigurnosti i slobode unutar Europske unije.

S ovim postignućima Hrvatska je napravila snažan korak naprijed. Nacionalna ekonomija je otpornija, društvo povezanije, a međunarodni položaj stabilniji nego ikada prije.

Sve to daje čvrstu osnovu za budući rast, razvoj i optimizam.

Godina nakon pandemije koronavirusa, odnosno 2021., obilježena je snažnim gospodarskim oporavkom jer je realni BDP porastao za čak 8,1 %, potaknut privatnom potrošnjom, turizmom i izvozom. U 2022. godini slijedio je nastavak snažnog rasta od 7,3 %, također potaknut turizmom, izvoznim zamahom, investicijama (fondovi EU-a) te obnovom od potresa. Očekivani rast BDP-a je između 5,9 i 6,5 %.

Pozitivan trend nastavljen je i u 2023. i 2024. godini kada je iznosio 3,3 odnosno 3,9 %.

Hrvatska je kao članica eurozone, fiskalno stabilna sa snažnim gospodarskim rastom, ojačala svoj investicijski okvir, likvidnost i trgovinsku integraciju te je po prvi put u povijesti dostigla kreditni rejting na razini A – s pozitivnim i stabilnim izgledima.

Unatoč značajnim pozitivnim ekonomskim iskoracima, Republika Hrvatska još uvijek se suočava i sa značajnim izazovima. Jedan od njih je svakako inflacija odnosno rast cijena.

Naime, od 2021. nadalje, Hrvatska se poput ostatka Europe suočila s naglim rastom cijena. Glavni uzroci bili su poremećaji u globalnim lancima opskrbe, povećane cijene energenata i hrane te nesigurnost uzrokovana ratom u Ukrajini.

Inflacija je u 2022. dosegla rekordne razine od gotovo 10 %, što je najviše u posljednja tri desetljeća. Iako se u 2023. i 2024. stopa inflacije postupno smanjila (na 8,4 % u 2023. i ispod 5 % u 2024.), rast cijena i dalje osjetno pritišće kućanstva.

Rast cijena u Hrvatskoj posljednjih godina dakle predstavlja jedan od najozbiljnijih izazova jer istovremeno utječe na gospodarstvo i društvenu koheziju. Dok gospodarstvo bilježi stabilan rast, inflacija je podsjetnik da makroekonomski pokazatelji nisu uvijek ravnomjerno raspoređeni među svim slojevima društva.

Pozitivno je što su stope inflacije sada u padu, a Hrvatska kao članica eurozone i Schengena ima bolju institucionalnu zaštitu i pristup mehanizmima EU-a za stabilizaciju tržišta, što daje nadu da će pritisak cijena postupno slabjeti.

Jedan od najznačajnijih društvenih izazova s kojima se Hrvatska suočava su vrlo negativni demografski pokazatelji. Demografski izazovi jedan su od najvećih strateških problema Hrvatske. Depopulacija, starenje i iseljavanje prijete gospodarskoj održivosti i društvenoj

koheziji. Ipak, Hrvatska kroz članstvo u EU, rast gospodarstva i potencijal povratka dijaspore ima temelje za preokret, uz uvjet sustavne i dosljedne politike.

Naime, Hrvatska već godinama bilježi pad broja stanovnika. Prema posljednjem popisu Hrvatska je u deset godina izgubila oko 400 tisuća ljudi, a broj stanovnika pao je ispod 3,9 milijuna. Iseljavanje mladih i radno aktivnih u druge članice EU-a ostavlja duboke posljedice na tržište rada i održivost mirovinskog sustava.

Stopa nataliteta u Hrvatskoj iznosi oko 1,5, što je ispod razine potrebne za prirodnu obnovu stanovništva (2,1). Mlade obitelji suočavaju se s visokim troškovima stanovanja, nesigurnim radnim uvjetima i kasnijim ulaskom u brak i roditeljstvo, što dodatno smanjuje broj novorođenih.

Hrvatska je među demografski najstarijim nacijama EU-a s više od 22 % stanovništva koje je starije od 65 godina. To stvara pritisak na zdravstveni i mirovinski sustav, dok istovremeno smanjuje udio radno sposobnih.

Imigracija stranih radnika i državljana javlja se kao novi društveni i gospodarski izazov Hrvatske. Hrvatska je tradicionalno bila zemlja iseljavanja, no posljednjih godina sve više postaje i zemlja useljavanja. Ovaj zaokret ponajviše je potaknut kombinacijom demografskih gubitaka, nedostatka radne snage i članstva u Europskoj uniji. Kako se sve više mladih iseljava u zapadnu Europu, hrvatsko tržište rada suočilo se s ozbiljnim manjkom radnika, posebno u građevinarstvu, turizmu, ugostiteljstvu i zdravstvu. Poslodavci su zbog toga sve otvoreniji prema zapošljavanju stranih radnika, najčešće iz zemalja regije (Bosna i Hercegovina, Srbija, Sjeverna Makedonija), ali i iz udaljenijih država poput Nepala, Indije, Bangladeša ili Filipina.

Povećani priljev migranata donosi i društvene izazove jer integracija novih zajednica zahtijeva prilagodbu u području obrazovanja, jezika, kulture i socijalne politike.

Kao članica EU-a i Schengena, Hrvatska ima i ulogu vanjske granice Unije. To znači da je izložena migrantskim rutama prema zapadnoj Europi, što povremeno izaziva sigurnosne i humanitarne izazove.

Nadalje, klimatske promjene predstavljaju sve veće izazove i zahtijevaju sve snažnije prilagodbe društva i gospodarstva. Naime, Hrvatska kao zemlja na Sredozemlju i jugoistočnoj Europi posebno je izložena učincima klimatskih promjena. Njihov utjecaj sve se jasnije vidi u gospodarstvu, okolišu i svakodnevnom životu građana.

Klimatske promjene u Hrvatskoj nisu apstraktna prijetnja, nego realnost koja već sada utječe na gospodarstvo, okoliš i kvalitetu života. Njihove posljedice osjećaju poljoprivrednici, turistički sektor, građani pogođeni sušama, poplavama ili požarima, kao i zdravstveni sustav koji bilježi veće pritiske u ekstremnim uvjetima.

Ipak, Hrvatska ima snažnu prednost u članstvu u Europskoj uniji, što otvara pristup financijskim sredstvima za tranziciju prema održivom gospodarstvu. U kombinaciji s vlastitim resursima odnosno sunčevim i vjetropotencijalom, bogatstvom voda i šuma, Hrvatska može klimatske izazove pretvoriti u priliku za razvoj otpornog i zelenog društva.

Posljednje godine donijele su Hrvatskoj niz društvenih i gospodarskih izazova – od rasta cijena i demografskog pada, preko integracije stranih radnika, pa do klimatskih prijetnji i potrebe za jačanjem institucija. No, istodobno, zemlja je pokazala otpornost, zrelost i sposobnost

prilagodbe. Ulazak u eurozonu i Schengen učvrstio je međunarodni položaj i dao snažan signal stabilnosti, dok je gospodarstvo unatoč globalnim nestabilnostima nastavilo rasti po stopama iznad prosjeka Europske unije.

Društvena dinamika također pokazuje pozitivne znakove i sve je više inovativnih rješenja u obrazovanju, poduzetništvu, energetici i digitalizaciji koja otvaraju vrata novim generacijama. Gledajući unaprijed, Hrvatska ima realnu priliku pretvoriti postojeće izazove u razvojne prilike. Kroz ulaganja u zelenu tranziciju, održiv turizam, modernizaciju obrazovanja i jačanje obiteljske politike, zemlja može ublažiti demografske i klimatske pritiske te podići kvalitetu života. Fondovi EU-a, strateški položaj na Jadranu i rastuća međunarodna prepoznatljivost dodatni su aduti u tom procesu.

Hrvatska ulazi u iduće godine s čvrstom ekonomskom osnovom, jasnim ciljevima i bogatim resursima – prirodnim, kulturnim i ljudskim. Ako nastavi graditi na dosadašnjim uspjesima i zajedničkoj snazi svojih građana, pred njom je perspektiva stabilnog rasta, društvene kohezije i još snažnijeg mjesta u srcu Europe.

Sve navedeno svoj odraz ima i na području grada Karlovca koji se suočava sa sličnim izazovima i razvojnim potrebama. Može se reći da se Karlovac nalazi na prekretnici jer se, kao i ostatak Hrvatske, suočava s ozbiljnim demografskim izazovima, infrastrukturnim potrebama i potrebom jačanja gospodarstva, unaprjeđenja kvalitete života građana, klimatskim izazovima i potrebom za zelenom tranzicijom itd.

S druge strane, grad Karlovac ima konkretne razvojne prednosti, prirodne resurse, industrijsku osnovu, zelene inicijative i već pokrenute projekte koji obećavaju jačanje pozitivnog smjera.

U idućim godinama Karlovac može postati primjer urbane revitalizacije i održivosti. Može postati grad koji koristi svoje rijeke i zelene površine kao resurse, transformira bivše vojne komplekse u živahne urbane zone, investira u zelenu energiju i koristi svoju geostratešku poziciju za ekonomski razvoj.

Uz jasnu viziju, sinergiju lokalne politike, fondova EU-a i angažman lokalnih čelnika, Karlovac ima realnu šansu postati model otpornog, zelenog i uključivog srednjoeuropskog grada.

Razvojni izazovi i razvojne potrebe grada Karlovca identificirane su Planom razvoja Grada Karlovca 2021. – 2030., a podijeljene su u četiri područja djelovanja:

1. gospodarstvo, poljoprivreda i turizam,
2. društvene djelatnosti,
3. prostorno uređenje, gradnja i zaštita okoliša,
4. promet i komunalno gospodarstvo.

U nastavku se daje pregled ključnih razvojnih izazova i potreba Grada Karlovca prema navedenim područjima.

Također, u okviru svakog od područja navedeni su i razvojni potencijali koji će biti adresirani tijekom mandatnog razdoblja.

4.1. Gospodarstvo, poljoprivreda i turizam

Gospodarski razvoj Karlovca u narednom mandatnom razdoblju suočen je s izazovima koji proizlaze iz strukturnih ograničenja lokalnog tržišta, ali istodobno i s prilikama koje proizlaze iz povoljnog geoprometnog položaja i raspoloživih prirodnih resursa. Karlovac je tradicionalno industrijski grad, s jakom prerađivačkom i metaloprerađivačkom tradicijom, no suvremeni razvoj zahtijeva jačanje inovacijskih kapaciteta i podizanje dodane vrijednosti proizvodnje. Istodobno, sve veći značaj dobivaju uslužne djelatnosti, kreativne industrije i turizam, što otvara mogućnosti za diverzifikaciju gospodarstva i smanjenje ovisnosti o tradicionalnim sektorima.

Izazovi gospodarstva odnose se na relativno nisku produktivnost i ograničenu prisutnost tehnološki naprednih poduzeća, što Karlovac stavlja u nepovoljniji položaj u odnosu na razvijenije urbane sredine u Hrvatskoj. Dodatno, poduzetnički sektor suočen je s nedostatkom kvalificirane radne snage, što je posljedica negativnih demografskih trendova, ali i iseljavanja mladih i visokoobrazovanih stanovnika. U poljoprivredi se uočava problem usitnjenosti zemljišta, nedovoljna razina mehanizacije i modernizacije te niska razina udruživanja proizvođača. Time je smanjena konkurentnost lokalnih poljoprivrednih gospodarstava, posebice u odnosu na europsko tržište. Turistički sektor suočava se s izazovima prepoznatljivosti destinacije, nedostatkom integrirane ponude i kratkom sezonalnošću boravka posjetitelja.

Potencijali Karlovca u gospodarstvu proizlaze iz postojanja industrijske i obrtničke tradicije, razvijenih poduzetničkih zona te blizine glavnih prometnih pravaca. Grad ima potencijal postati regionalno središte za logistiku, distribuciju i proizvodne aktivnosti, posebice u području zelene i digitalne tranzicije. Poticaj poduzetništvu i inovacijama može se ostvariti kroz suradnju s Veleučilištem u Karlovcu i istraživačkim institucijama te kroz jačanje poduzetničke infrastrukture. U poljoprivredi postoji značajan prostor za razvoj ekološke proizvodnje, agroturizma i kratkih lanaca opskrbe hranom. Blizina Zagreba i Plitvičkih jezera otvara mogućnosti za razvoj Karlovca kao zaustavne točke na turističkim rutama, ali i kao središta *outdoor* turizma (rijeke, biciklističke staze, planinarenje), kulturnog i zdravstvenog turizma.

U gospodarstvu je nužno raditi na povećanju energetske učinkovitosti industrije, poticanju obnovljivih izvora energije i smanjenju emisija stakleničkih plinova. U poljoprivredi je važno razvijati održivo upravljanje zemljištem, smanjiti uporabu pesticida i umjetnih gnojiva te štititi vodne resurse, čime Karlovac može postati predvodnik zelene poljoprivrede u regiji. U turizmu se ističe potreba za razvojem održive turističke infrastrukture i promocijom prirodnih resursa uz poštivanje načela zaštite okoliša, s posebnim naglaskom na korištenje potencijala četiriju rijeka i kulturno-povijesne baštine.

Kratkoročni prioriteti u ovom području stoga trebaju uključivati:

- jačanje poduzetničke infrastrukture i poticanje investicija u zelenu i digitalnu tranziciju,
- modernizaciju poljoprivredne proizvodnje i razvoj ekoloških standarda,
- stvaranje integrirane turističke ponude temeljene na prirodnim i kulturnim resursima grada,
- povezivanje obrazovnog sustava s potrebama gospodarstva, uz posebno poticanje STEM područja i tehničkih zanimanja.

Na taj način Karlovac može odgovoriti na izazove konkurentnosti, demografskih kretanja i klimatskih promjena, istodobno koristeći prilike koje proizlaze iz njegove povijesne baštine, prometnog položaja i prirodnih resursa.

4.2. Društvene djelatnosti

Razvoj društvenih djelatnosti u Karlovcu u idućem mandatnom razdoblju jedan je od ključnih preduvjeta za podizanje kvalitete života građana i zadržavanje stanovništva. Najveći izazovi proizlaze iz demografskih kretanja, dostupnosti javnih usluga, potrebe modernizacije obrazovne, zdravstvene, kulturne i sportske infrastrukture te izgradnje socijalno uključivog društva koje će pružati jednake prilike svim skupinama građana.

Izazovi u ovom području su višestruki. Karlovac se suočava s kontinuiranim padom broja stanovnika, što dugoročno slabi radni potencijal i povećava opterećenje socijalnih i zdravstvenih sustava. Broj starijih građana u stalnom je porastu, dok se mladi sve češće iseljavaju u veće urbane centre ili inozemstvo. Time raste pritisak na socijalne službe i potreba za razvojem sustava skrbi za starije i ranjive skupine. Obrazovna infrastruktura zahtijeva ulaganja kako bi se odgovorilo na suvremene zahtjeve tržišta rada, posebno u području digitalnih i zelenih vještina. Kulturne i sportske institucije suočene su s ograničenim financijskim resursima i potrebom modernizacije prostora, dok dio građana i dalje nema jednak pristup kulturnim i sportskim sadržajima.

Potencijali društvenih djelatnosti leže u bogatoj kulturno-povijesnoj baštini Karlovca, snažnim tradicijama civilnog društva i aktivnom radu brojnih kulturnih, umjetničkih i sportskih udruga. Grad ima značajne prednosti u kulturnom turizmu, kroz manifestacije poput Karlovačkih dana piva i drugih festivala, ali i kroz mogućnosti revitalizacije kulturnih objekata u centru grada i na području povijesne jezgre. Obrazovni sustav, uključujući Veleučilište u Karlovcu, predstavlja temelj za razvoj znanja i vještina, dok zdravstveni sektor raspolaže kadrovima i infrastrukturom koju je potrebno dodatno modernizirati kako bi se osigurala bolja dostupnost i kvaliteta usluga.

Kratkoročne razvojne potrebe odnose se na jačanje socijalne kohezije i inkluzivnog društva. To uključuje proširenje mreže socijalnih usluga, razvoj programa za aktivno starenje i bolje povezivanje sustava obrazovanja i zapošljavanja. Potrebno je ulagati u digitalizaciju obrazovnog sustava i razvoj sadržaja koji potiču inovativno i interdisciplinarno učenje, kao i jačanje suradnje između obrazovnih institucija i lokalnog gospodarstva.

Kultura i sport predstavljaju važan segment društvenog života Karlovca, a njihova modernizacija i veća dostupnost doprinose stvaranju vitalnog i privlačnog urbanog okruženja. Ulaganja u kulturnu infrastrukturu i suvremene prostore za kulturnu produkciju, kao i u sportske terene i dvorane, mogu pridonijeti većoj uključenosti građana i podizanju kvalitete slobodnog vremena. Pritom je važno primijeniti održiva rješenja u planiranju i izgradnji objekata, primjerice ustrajati na energetske obnovi škola i vrtića, poboljšanju energetske učinkovitosti javnih ustanova i osiguranju većeg korištenja obnovljivih izvora energije.

Društvene djelatnosti Karlovca mogu postati nositelj pozitivnih promjena u demografskim i gospodarskim trendovima. Povećanjem kvalitete obrazovanja i kulturne ponude, osiguravanjem dostupnih socijalnih i zdravstvenih usluga te razvojem sporta i rekreacije grad

može postati privlačnije mjesto za život mladih obitelji, ali i mjesto koje pruža sigurnost i podršku starijim građanima. Ulaganja u ovaj sektor ne samo da jačaju društvenu koheziju, već i stvaraju novu vrijednost koja dugoročno potiče gospodarski i turistički razvoj.

4.3. Prostorno uređenje, gradnja i zaštita okoliša

Prostorno uređenje i gradnja u Karlovcu imaju dvostruku ulogu: omogućiti kvalitetan razvoj grada i istodobno osigurati očuvanje prirodnih i kulturnih resursa. Karlovac, kao grad s prepoznatljivom povijesnom jezgrom i jedinstvenim prostornim obilježjima, suočen je s izazovima modernizacije, urbanističke revitalizacije i prilagodbe klimatskim promjenama.

Izazovi u ovom području odnose se na zastarjelu stambenu i javnu infrastrukturu, nedovoljno iskorištene prostore povijesne jezgre te sporost u procesima prostornog planiranja zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa. Posebno je izražen problem klimatske otpornosti budući da Karlovac spada među gradove koji su u Hrvatskoj najviše izloženi riziku od poplava. Upravljanje vodnim resursima i sustavno ulaganje u zaštitu od poplava ključni su za sigurnost građana i imovine. Dodatno, postojeća praksa gradnje i korištenja prostora u nekim segmentima još uvijek nije u potpunosti usklađena s načelima održivog razvoja, što se očituje u potrošnji energije i nedovoljnoj primjeni suvremenih ekoloških standarda.

Potencijali prostornog uređenja i gradnje leže u bogatoj povijesnoj i prirodnoj baštini Karlovca, koja omogućuje razvoj koncepta „zelenog grada“ – grada parkova, rijeka i povijesne jezgre. Postoje velike mogućnosti za energetske obnovu stambenih i javnih zgrada, korištenje obnovljivih izvora energije i uvođenje pametnih rješenja u urbanističko planiranje. Revitalizacija povijesnog centra grada i obnova kulturne baštine mogu postati pokretač društvenih i gospodarskih aktivnosti, privlačeći turiste, nove stanovnike i investitore.

Kratkoročne potrebe u ovom području uključuju ubrzanje procesa prostornog planiranja i modernizaciju urbanističkih dokumenata kako bi se omogućile brže investicije i kvalitetnije upravljanje prostorom. Potrebno je sustavno ulagati u zaštitu od poplava kroz jačanje vodno-komunalne infrastrukture, uređenje obala i stvaranje zelenih pojaseva koji pridonose otpornosti grada. Ulaganja u energetske učinkovitost, primjerice kroz obnovu škola, vrtića, zdravstvenih ustanova i javne rasvjete, ne samo da smanjuju troškove i emisije, već i podižu standard života građana.

Zaštita okoliša u Karlovcu traži usklađivanje gospodarskog razvoja i očuvanja prirodnih resursa. Grad ima potencijal razvijati zelene površine, parkove i rekreativne zone koje čuvaju bioraznolikost i stvaraju ugodno životno okruženje. Istodobno, potrebno je unaprijediti sustav gospodarenja otpadom, povećati stopu recikliranja i smanjiti količinu otpada koji završava na odlagalištima. Krajem 2026. godine očekuje se otvaranje Centra za gospodarenje otpadom Babina Gora koji će uvelike promijeniti gospodarenje otpadom u Karlovcu.

Razvoj urbanih zelenih površina, biciklističkih i pješačkih staza te održivog javnog prijevoza pridonosi smanjenju onečišćenja zraka i jača javno zdravlje.

Gradnja u Karlovcu mora pratiti suvremene trendove održive arhitekture i urbanizma. To podrazumijeva poticanje gradnje energetske učinkovitih zgrada, korištenje novih materijala s manjim ugljičnim otiskom i planiranje prostorā koji odgovaraju potrebama svih generacija – od

djece do starijih osoba. Planiranje i gradnja moraju osigurati pristupačnost, funkcionalnost i sigurnost prostora, ali i očuvati vizualni identitet Karlovca kao grada parkova i rijeka.

Razvojem održivih i otpornijih urbanih rješenja Karlovac može ublažiti rizike klimatskih promjena, podići kvalitetu života svojih stanovnika i pozicionirati se kao primjer srednjeg europskog grada koji uspješno spaja bogatu baštinu i suvremene standarde održivog razvoja.

4.4. Promet i komunalno gospodarstvo

Promet i komunalno gospodarstvo čine temeljnu infrastrukturu koja neposredno utječe na kvalitetu života građana i gospodarsku atraktivnost Karlovca. Zbog svog prometnog položaja grad ima značajne razvojne mogućnosti, ali i obvezu modernizacije komunalnih sustava i usklađivanja s ciljevima održivog razvoja.

Izazovi u području prometa odnose se na potrebu jačanja prometne povezanosti unutar grada i prema okolnim regijama. Unatoč povoljnom geostrateškom položaju na križanju europskih prometnih pravaca, javni prijevoz u Karlovcu još uvijek nije dovoljno razvijen niti prilagođen potrebama građana. Postoji manjak integriranih rješenja koja bi omogućila brzu, pouzdanu i ekološki prihvatljivu mobilnost. Biciklistička i pješačka infrastruktura djelomično su razvijene, ali nisu dovoljno povezane u jedinstven sustav. Dodatni izazov je prometna gužva u središtu grada i potreba za smanjenjem emisija iz cestovnog prometa.

U komunalnom gospodarstvu izazovi se odnose na modernizaciju vodno-komunalne infrastrukture, osiguranje dostatne opskrbe pitkom vodom, smanjenje gubitaka u mreži i poboljšanje sustava odvodnje. Gospodarenje otpadom još uvijek zahtijeva povećanje kapaciteta za recikliranje, odvojeno prikupljanje otpada i smanjenje količina koje završavaju na odlagalištima. Energetska učinkovitost komunalnih sustava, uključujući javnu rasvjetu i grijanje, također je područje s mogućnošću za značajna poboljšanja.

Potencijali Karlovca u prometu proizlaze iz njegove pozicije na raskrižju cestovnih i željezničkih koridora te blizine glavnog grada Zagreba. Grad ima mogućnost razviti modernu prometnu infrastrukturu koja integrira različite oblike mobilnosti – od javnog prijevoza na električni pogon, preko biciklističkih i pješačkih staza, do intermodalnih logističkih centara. Razvoj održivog prometa ne samo da poboljšava mobilnost i sigurnost, već pridonosi i smanjenju emisija stakleničkih plinova, čime grad postaje otporniji i ekološki prihvatljiviji.

U komunalnom gospodarstvu potencijal leži u daljnjoj modernizaciji i digitalizaciji sustava. To uključuje pametne mreže za upravljanje potrošnjom vode i energije, digitalne platforme za upravljanje otpadom te uvođenje inovativnih rješenja koja građanima omogućuju aktivno sudjelovanje u održivom upravljanju resursima. Energetska obnova komunalnih sustava i korištenje obnovljivih izvora energije u javnim službama mogu znatno smanjiti troškove i unaprijediti kvalitetu usluge.

Kratkoročni prioriteti u ovom području uključuju unaprjeđenje sustava javnog prijevoza, s posebnim naglaskom na uvođenje ekološki prihvatljivih vozila i povećanje dostupnosti linija prema prigradskim naseljima. Potrebno je dodatno razviti biciklističku infrastrukturu i pješačke zone, čime se potiče održiva mobilnost i smanjuje ovisnost o osobnim automobilima. U komunalnom sektoru prioritet je dovršetak i modernizacija vodno-komunalnih projekata te

jačanje svijesti građana o odvajanju otpada.

Razvoj prometa i komunalnog gospodarstva u Karlovcu mora biti usklađen s ciljevima održivosti i kvalitete života. Ulaganja u zelenu i pametnu infrastrukturu omogućit će gradu da poveća svoju konkurentnost, smanji ekološki otisak i postane primjer sredine koja odgovorno upravlja resursima. Time se stvaraju preduvjeti za dugoročni gospodarski rast, društvenu koheziju i bolju povezanost grada s regionalnim i europskim okruženjem.

5. Doprinos provedbi ciljeva i prioriteta iz povezanih akata strateškog planiranja

Provedbeni program Grada Karlovca usklađen je s ključnim strateškim dokumentima na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Na taj način osigurava se sinergija razvojnih politika, konzistentnost ciljeva i učinkovita provedba mjera koje povezuju lokalne potrebe s nacionalnim i međunarodnim prioritetima.

5.1. Doprinos Nacionalnoj razvojnoj strategiji Republike Hrvatske do 2030. (NRS 2030.)

Karlovac svojim razvojnim prioritetima izravno podupire četiri razvojna smjera NRS-a:

Održivo gospodarstvo i društvo – kroz poticanje konkurentnosti lokalnog gospodarstva, jačanje inovacija, razvoj poduzetničkih zona i usklađivanje obrazovanja s potrebama tržišta rada.

Otpornost na krize – kroz ulaganja u komunalnu i prometnu infrastrukturu, projekte zaštite od poplava i sustave gospodarenja otpadom, čime se jača sigurnost i otpornost zajednice.

Zelena i digitalna tranzicija – kroz energetske obnovu zgrada, razvoj održivog prometa, digitalizaciju javnih usluga te implementaciju pametnih rješenja u upravljanju gradom.

Uravnotežen regionalni razvoj – Karlovac, kao središte Županije, ima važnu ulogu u jačanju ravnoteže između glavnih urbanih središta i manjih lokalnih zajednica, nudeći usluge, radna mjesta i obrazovne prilike u široj regiji.

5.2. Doprinos Planu razvoja Karlovačke županije

Provedbeni program nadovezuje se na strateške ciljeve Županije, među kojima su: jačanje konkurentnosti gospodarstva, unaprijeđenje poljoprivrede i turizma, povećanje dostupnosti zdravstvenih i obrazovnih usluga te očuvanje okoliša. Karlovac kao administrativno i gospodarsko središte Županije ključan je za realizaciju tih ciljeva. Grad svojim mjerama doprinosi modernizaciji proizvodnih kapaciteta, razvoju ekološke poljoprivrede, stvaranju prepoznatljive turističke destinacije, ali i širenju kulturnih, obrazovnih i socijalnih usluga koje koriste stanovnici cijele Karlovačke županije. Poseban naglasak stavlja se na projekte zaštite

okoliša i prilagodbe klimatskim promjenama, koji imaju regionalni značaj.

Program doprinosi:

- razvoju konkurentnog gospodarstva i poljoprivrede,
- stvaranju prepoznatljive turističke destinacije,
- unaprjeđenju zdravstvenih, obrazovnih i socijalnih usluga,
- zaštiti okoliša i održivom korištenju prirodnih resursa.

Posebna uloga Karlovca odnosi se na razvoj komunalne i prometne infrastrukture od regionalnog značaja te na provedbu projekata koji poboljšavaju kvalitetu života stanovništva cijele Županije.

5.3. Doprinos Strategiji razvoja većeg urbanog područja Karlovac 2021. – 2027.

Kao središte većeg urbanog područja, Karlovac svojom provedbom projekata pridonosi ostvarenju ciljeva koji su definirani integriranim teritorijalnim ulaganjima (ITU mehanizmom). Ključna područja doprinosa uključuju:

- *Gospodarski razvoj i inovacije* – jačanjem poduzetničkih zona, stvaranjem uvjeta za rast malih i srednjih poduzeća te poticanjem inovacijskih ekosustava;
- *Urbanu mobilnost i prometnu povezanost* – razvojem održivih oblika prijevoza, biciklističke i pješačke infrastrukture te modernizacijom javnog prijevoza;
- *Zaštitu okoliša i klimatsku otpornost* – ulaganjima u energetske učinkovitost, obnovljive izvore energije, sustave gospodarenja otpadom i zaštitu od poplava;
- *Kvalitetu života* – unaprjeđenjem kulturne, obrazovne i socijalne infrastrukture koja podiže atraktivnost i vitalnost šireg urbanog područja. Time Karlovac jača svoju ulogu integracijskog središta koje povezuje gradska i prigradska naselja te osigurava ravnomjerniji razvoj šireg prostora.

5.4. Doprinos Razvojnom planu Grada Karlovca 2021. – 2030.

Razvojni plan Grada Karlovca 2021. – 2030. definira dugoročnu viziju Karlovca kao **modernog, zelenog i uključivog grada**, s konkurentnim gospodarstvom, visokom kvalitetom života i uravnoteženim razvojem urbanih i ruralnih područja.

Provedbeni program za mandatno razdoblje konkretizira te strateške smjernice, prevodi ih u mjerljive aktivnosti i osigurava njihovu provedbu u kratkoročnom horizontu.

Gospodarski razvoj i konkurentnost

Razvojni plan ističe jačanje poduzetništva, inovacija i privlačenja investicija kao jedan od ključnih prioriteta. Provedbeni program doprinosi tim ciljevima kroz razvoj poduzetničkih zona, stvaranje poticajnog okruženja za mala i srednja poduzeća te poticanje novih tehnologija i digitalizacije poslovanja. Naglasak je na povezivanju gospodarstva i obrazovanja kako bi se osigurala radna snaga s potrebnim znanjima i vještinama, posebno u STEM području.

Poljoprivreda i ruralni razvoj

Razvojni plan prepoznaje važnost održive poljoprivrede i valorizacije ruralnog prostora. Provedbeni program potiče modernizaciju poljoprivredne proizvodnje, jačanje ekoloških standarda, razvoj kratkih lanaca opskrbe, korištenje potencijala slatkovodnog ribarstva te osnaživanje lokalnih sudionika kao što su poduzeća i obrti u proizvodnji i preradi ribe te udruživanja proizvođača. Time se doprinosi jačanju prehrambene sigurnosti, smanjenju ovisnosti o uvozu i stvaranju dodatne vrijednosti kroz preradu lokalnih proizvoda.

Turizam, kultura i identitet

U skladu s Razvojnim planom, Karlovac želi razvijati turizam temeljen na prirodnim resursima, kulturnoj baštini i manifestacijama. Provedbeni program predviđa razvoj integrirane destinacijske ponude, povezivanje kulturnih i sportskih sadržaja s turističkim sektorom te poticanje održivog turizma. To uključuje valorizaciju povijesne jezgre, rijeka i parkova kao temeljne osnove identiteta grada.

Društveni razvoj i kvaliteta života

Jedan od strateških ciljeva Razvojnog plana odnosi se na jačanje socijalne uključenosti i dostupnosti javnih usluga. Provedbeni se program usmjerava na modernizaciju obrazovne, zdravstvene i socijalne infrastrukture, širenje mreže socijalnih usluga, aktivno uključivanje starijih osoba te poticanje aktivnosti mladih. U području kulture i sporta naglasak je na revitalizaciji objekata, širenju dostupnosti sadržaja i poticanju aktivnog građanstva.

Prostorno uređenje, okoliš i otpornost

Razvojni plan naglašava važnost održivog prostornog razvoja, očuvanja okoliša i prilagodbe klimatskim promjenama. Provedbeni program konkretizira te ciljeve kroz projekte energetske obnove javnih i stambenih zgrada, modernizaciju javne rasvjete, unaprjeđenje sustava gospodarenja otpadom, ulaganja u zelene površine i biciklističku infrastrukturu te razvoj sustava zaštite od poplava. Poseban naglasak stavlja se na uravnotežen razvoj urbanih i ruralnih dijelova Karlovca, uz očuvanje bioraznolikosti i prirodnih resursa.

Promet i komunalna infrastruktura

Razvojni plan predviđa razvoj suvremenih prometnih rješenja i modernizaciju komunalnih sustava. Provedbeni program podupire te ciljeve kroz razvoj javnog prijevoza temeljenog na ekološki prihvatljivim vozilima, širenje biciklističkih i pješačkih staza, modernizaciju vodno-komunalne infrastrukture te digitalizaciju komunalnih usluga. Na taj se način unaprjeđuje mobilnost, smanjuje se zagađenje okoliša i povećava učinkovitost komunalnog sustava.

Upravljanje gradom i digitalna transformacija

Razvojni plan Karlovca naglašava važnost učinkovitog, transparentnog i digitalno transformiranog upravljanja. Provedbeni program usklađuje se s tim ciljem kroz razvoj digitalnih platformi za građane, modernizaciju rada gradske uprave i jačanje participativnih mehanizama u donošenju odluka.

Provedbeni program Grada Karlovca tako postaje operativni instrument Razvojnog plana 2021.

– 2030., omogućujući da se strateški ciljevi pretoče u konkretne aktivnosti i mjerljive rezultate u kratkoročnom razdoblju. On ne samo da osigurava kontinuitet u razvoju, već omogućuje i fleksibilnost u odgovoru na nove izazove, čineći Karlovac otpornijim, konkurentnijim i privlačnijim gradom za život i rad.

5.5. Doprinos međunarodnim ciljevima održivog razvoja

Kroz usklađivanje s Agendom 2030. i ciljevima održivog razvoja, Grad Karlovac doprinosi globalnim naporima u smjeru održive budućnosti.

Aktivnosti programa posebno se vežu uz ciljeve dostojanstvenog rada i gospodarskog rasta (Cilj 8), održivih gradova i zajednica (Cilj 11), klimatske akcije (Cilj 13) i očuvanja prirodnih resursa (Cilj 15).

Na taj način Provedbeni program Grada Karlovca predstavlja poveznicu između lokalnih razvojnih mjera i višerazinskih strateških dokumenata, osiguravajući da razvoj Karlovca bude dugoročno održiv, konkurentan i usklađen s nacionalnim i međunarodnim prioritetima.

6. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva

6.1. Popis mjera za provedbu posebnih ciljeva

Provedbeni program kratkoročni je i operativni akt strateškog planiranja kojim se posebni ciljevi operacionaliziraju putem provedbenih mjera. Mjera je pak skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata kojom se izravno ili neizravno ostvaruje posebni cilj utvrđen u planu razvoja JLS-a.

Razlikujemo dvije osnovne vrste mjera kojima se izravno ostvaruje pojedini posebni cilj:

1. Reformske mjere pod kojima podrazumijevamo provedbu aktivnosti i procesa koji će rezultirati određenim sistemskim promjenama i poboljšanjima koja imaju značajan utjecaj i dugotrajan učinak na funkcioniranje gospodarstva, unaprjeđenje strukture institucija, učinkovitije upravljanje i usmjerenije vođenje javne politike samoupravne jedinice. Ovim će se mjerama u Provedbenom programu dodijeliti oznaka „R“.
2. Investicijske mjere pod kojima podrazumijevamo provedbu programa / projekata za koje se očekuje da će donijeti korisne rezultate u smislu rasta i razvoja samoupravne jedinice, unutar opsega definiranih ciljeva. Ovim mjerama će se u Provedbenom programu dodijeliti oznaka „I“.
3. Ostale mjere: one koje se odnose na obavljanja djelatnosti iz samoupravnog djelokruga JLP(R)S-a. Ovim mjerama će se u Provedbenom programu dodijeliti oznaka „O“.

Osim mjera koje izravno doprinose provedbi posebnih ciljeva, razlikujemo i mjere koje ne doprinose izravno ostvarenju posebnih ciljeva, no neizravno podupiru provedbu reformskih i investicijskih mjera, odnosno povezani posebni cilj.

Navedene mjere utvrđuju se za osiguravanje redovnog djelovanja upravnih tijela samoupravne jedinice, odnosno za potrebe provedbe poslova koje, u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i odredbama drugih zakona, JLS izvršavaju u svom

samoupravnom djelokrugu.

Za svaku od navedenih mjera određuje se određen broj pokazatelja rezultata koji predstavljaju kvantitativne i kvalitativne mjerljive podatke te koji omogućuju praćenje, izvješćivanje i vrjednovanje uspješnosti u provedbi utvrđene mjere.

U nastavku se daje tablični prikaz prioriteta, posebnih ciljeva i mjera Provedbenog programa tijekom mandatnog razdoblja.

Tablica 1: Pregled mjera Provedbenog programa

PRIORITET	POSEBNI CILJ	MJERA
1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo	1.1. Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja	1.1.1. Unaprjeđenje poduzetničkog i investicijskog okruženja te rada sustava javne uprave
		1.1.2. Razvoj i unaprjeđenje rada poslovne infrastrukture i PPI-ja
		1.1.3. Unaprjeđenje programa potpore razvoju poduzetništva i obrtništva
		1.1.4. Poticanje i jačanje suradnje poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora
	1.2. Razvoj kontinentalnog turizma	1.2.1. Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture
		1.2.2. Razvoj sustava upravljanja destinacijom
		1.2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma i turističke ponude
		1.2.4. Obnova i očuvanje kulturne baštine
	1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede	1.3.1. Održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i poticanje ulaganja u ekološku proizvodnju
		1.3.2. Poticanje rasta i razvoja OPG-ova
		1.3.3. Potpora organiziranju i povezivanju poljoprivrednih proizvođača u svrhu uspostave lokalnih lanaca vrijednosti
		1.3.4. Poticanje ulaganja u nove tehnologije i proizvodne prakse za potrebe povećanja konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivredne proizvodnje
		1.3.5. Razvoj ruralnih područja
2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge	2.1. Poticanje uključenosti i razvoja društvene i socijalne infrastrukture	2.1.1. Razvoj društvene i sportske infrastrukture
		2.1.2. Razvoj preventivnih i socijalnih programa te programa rada za opće dobro
		2.1.3. Jačanje kapaciteta protupožarne i civilne zaštite
		2.1.4. Jačanje dijaloga i suradnje s civilnim društvom te poticanje društvene integracije i kohezije
	2.2. Jačanje ljudskih resursa i pokretanje pozitivnih demografskih trendova	2.2.1. Razvoj i modernizacija ponude strukovnog obrazovanja
		2.2.2. Unaprjeđenje sustava obrazovanja, obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja te jačanje informatičke pismenosti građana
		2.2.3. Poticanje suradnje i jačanje sustavā, programā i mjera za unaprjeđenje regionalnog tržišta rada i poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja
		2.2.4. Razvoj i provedba mjera s ciljem poticanja pozitivnih demografskih promjena
3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i		3.1.1. Poticanje korištenja obnovljive energije u javnim gradskim sustavima

upravljanje resursima i okolišem	3.1. Energetska učinkovitost te poticanje obnovljivih izvora energije i uporabe čiste energije	3.1.2. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada
		3.1.3. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti javnih usluga
	3.2. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom	3.2.1. Razvoj zelene infrastrukture
		3.2.2. Uvođenje sustava za praćenje stanja okoliša (zrak, voda, tlo...)
		3.2.3. Unaprjeđenje sustava prikupljanja i zbrinjavanja otpada te prelazak na kružno gospodarstvo
4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo	Posebni cilj 4.1. Unaprjeđenje prometnih sustava, mobilnosti i povezanosti	4.1.1. Unaprjeđenje prometne infrastrukture, gradske mobilnosti i povezanosti s ruralnim prostorom
		4.1.2. Poticanje integriranog prometa i prometne povezanosti
		4.1.3. Uvođenje pametnih i zelenih prometnih rješenja, sustava upravljanja prometom te jačanje kapaciteta i unaprjeđenje rada prometnog redarstva
	Posebni cilj 4.2. Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva	4.2.1. Razvoj sustava vodoopskrbe, sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda
		4.2.2. Izgradnja, unaprjeđenje i održavanje komunalne infrastrukture
		4.2.3. Umrežavanje i digitalizacija komunalnog gospodarstva
		4.2.4. Povećanje kapaciteta i učinkovitosti komunalnog redarstva

6.2. Opis mjera

U nastavku se daje kratak opis svake pojedine mjere, pregled pripadajućih aktivnosti, projekata i procesa, ključnih pokazatelja rezultata te očekivane vremenske dinamike realizacije odnosno postignuća mjere.

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo
Posebni cilj 1.1. Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja
Mjera 1.1.1. Unaprjeđenje poduzetničkog i investicijskog okruženja te rada sustava javne uprave

Jačanje konkurentnosti lokalnog gospodarstva i poticanje poduzetničke aktivnosti jedan je od prioriteta definiran temeljnim strateškim dokumentom Grada Karlovca za razdoblje do 2030. godine. Posebni cilj *Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja* doprinosi navedenom prioritetu.

Mjera 1.1.1. Unaprjeđenje poduzetničkog i investicijskog okruženja te rada sustava javne uprave jedna je od četiriju mjera čija je svrha doprinijeti ostvarenju navedenog posebnog cilja i nadređenog mu prioriteta.

Svrha je ove mjere učiniti poduzetničko i investicijsko okruženje što pogodnijim i konkurentnijim kako bi se olakšalo poslovanje i ulaganje postojećih poduzetnika te kako bi se novi sudionici potaknuli na korak ulaska u svijet poduzetništva. Jednom od važnih pretpostavki stvaranja konkurentnog poduzetničkog okruženja smatra se unaprjeđenje rada i kompetencija javnih službi. Mehanizmi provedbe ove mjere bit će aktivnosti i projekti koje će poduzimati gradska uprava i druga tijela javne vlasti Grada kako bi svoj rad i doticaj s poduzetnicima i investitorima učinili što transparentnijim, jednostavnijim, učinkovitijim, jeftinijim i, u konačnici, konkurentnijim.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- unaprjeđenje rada i učinkovitosti redovite djelatnosti izvršnog tijela, predstavničkog tijela i upravnih tijela Grada,
- jačanje kompetencija i unaprjeđenje sustava lokalne uprave za privlačenje domaćih i stranih ulaganja,
- unaprjeđenje poduzetničkog okruženja,
- digitalizacija usluga koje pruža Grad, gradske ustanove i poduzeća,
- digitalizacija dokumentacije, izrada i otvoreno korištenje baza podataka,
- organiziranje sudjelovanja i savjetovanja poduzetnika, obrtnika i građana u donošenju i provedbi javnih politika iz domene poduzetništva,
- razvoj digitalnih vještina pružatelja gradskih usluga,
- digitalizacija, unaprjeđenje i jačanje učinkovitosti javnih usluga – Pametni grad,
- izmjene i dopune Prostornog Plana uređenja grada Karlovca te drugih planova koji uređuju korištenje prostora – Planovi nove generacije (ePlanovi),
- izrada prostornih planova kao dokumenata za upravljanje prostornom održivosti s ciljem unaprjeđenja investicijskog i inovacijskog okruženja,
- izmjene i dopune Prostornog Plana uređenja grada Karlovca – Planovi nove generacije (ePlanovi),
- izmjene i dopune Generalnog urbanističkog plana grada Karlovca – Planovi nove

- generacije (ePlanovi), realizacija planova
- izrada Urbanističkog plana uređenja Nazorove ulice,
- postupak stavljanja izvan snage Provedbenog urbanističkog plana Banija – Ilovac II. etapa,
- postupak stavljanja izvan snage Provedbenog urbanističkog plana Lušćić – Lušćić 4,
- postupak stavljanja izvan snage Detaljnog plana uređenja Lušćić 1,
- izdavanje građevinskih i lokacijskih dozvola i drugih akata,
- unaprjeđenje i održivo korištenje prostora.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Ukupan broj poduzetnika na području Grada	2.650	3.050
Postotak digitaliziranih usluga koje pružaju Grad, ustanove i poduzeća	50 %	90 %
Broj korisnika digitaliziranih usluga koje pružaju Grad, ustanove i poduzeća	7.000	9.000
Broj funkcionalnih baza podataka	6	10
Broj postupaka izrade prostornih planova (uključujući izmjene i dopune)	21	27
Broj provedenih urbanističko-arhitektonskih natječaja	2	4

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo

Posebni cilj 1.1. Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja

Mjera 1.1.2. Razvoj i unaprjeđenje rada poslovne infrastrukture i PPI-ja

Raspoloživa, kvalitetna i konkurentna poduzetnička infrastruktura jedan je od ključnih resursa koji doprinosi i potiče ulazak u svijet poduzetništva, snaži konkurentnost poslovanja te potiče rast i razvoj poduzetnika. Odgovarajuća poduzetnička infrastruktura jedan je od osnovnih preduvjeta pogodnog i konkurentnog poduzetničkog i investicijskog okruženja.

Putem ove mjere planiraju se povećati kapaciteti poduzetničke infrastrukture i poduzetničkih potpornih institucija, unaprijediti postojeće i ponuditi nove usluge koje će postojećim i novim poduzetnicima olakšati rast i razvoj te jačati njihovu konkurentnost.

U okviru ove mjere planiraju se provoditi sljedeće aktivnosti i projekti:

- razvoj i pružanje potpore poduzetničkim institucijama,

- priprema dokumentacije za formiranje lokalne razvojne agencije,
- priprema dokumentacije za poduzetnički *one stop shop* servis,
- osmišljavanje i razvoj usluga koje se putem postojećih i novih PPI-ja pružaju poduzetnicima,
- gradnja i opremanje poslovne zone Selce,
- unaprjeđenje rada postojećih poslovnih zona ulaganjem u opremu i usluge,
- uspostava centra za podršku razvojnim tvrtkama i inovatorima,
- ulaganja u digitalnu infrastrukturu.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj novih usluga putem postojećih PPI-ja	1	10
Broj PPI-ja	2	4
Broj korisnika poduzetničkih potpornih institucija zone, OSS, inkubator)	48 (zona) 0 (OSS i inkubator)	55 (zona) i 30 (OSS i inkubator)
Broj pripremljenih projekata PPI-ja	1	3

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo

Posebni cilj 1.1. Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja

1.1.3. Unaprjeđenje programa potpore poduzetništvu i obrtništvu, jačanje njihovog kapaciteta za inovacije, pametnu specijalizaciju te digitalnu i zelenu tranziciju

Pored odgovarajuće poduzetničke infrastrukture i pogodnog okruženja za ulazak u svijet poduzetništva, za jačanje konkurentnosti postojećih poduzetnika, usmjerenja njihovog razvoja i ulaganja u inovacije, pametnu specijalizaciju, tematizaciju njihovog ulaganja u digitalnu i zelenu tranziciju te za jačanje njihove otpornosti na buduće krize i izazove potrebno je unaprijediti, osmisлити i provoditi programe potpora koji će im biti na raspolaganju te im osigurati stručnu pomoć u osmišljavanju planova razvoja, planova ulaganja i projekata EU-a putem PPI-ja itd.

Programi potpora bit će osmišljeni tako da potaknu gore navedeno i to na način da im budu davane izravne bespovratne potpore i olakšice u smislu rasterećenja javnih gradskih davanja.

Neke od aktivnosti i projekata koji će, u okviru ove mjere, biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja su:

- poticanje razvoja gospodarstva i malog i srednjeg poduzetništva,
- osmišljavanje i provedba programa potpore poduzetnicima s ciljem poticanja ulaganja, rasta i otvaranja novih radnih mjesta,
- osmišljavanje i provedba programa potpore poduzetnicima s ciljem poticanja ulaganja u inovacije i pametnu specijalizaciju,

- osmišljavanje i provedba programa potpore poduzetnicima s ciljem poticanja zelene i digitalne tranzicije,
- osmišljavanje i uspostava programa poticanja kružnog gospodarstva.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj provedenih mjera potpore poduzetnicima	2	5
Broj korisnika potpora	57	150

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo

Posebni cilj 1.1. Razvoj pametnog grada i unaprjeđenje poduzetničkog, inovacijskog i investicijskog okruženja

1.1.4. Poticanje i jačanje suradnje poslovnog i znanstveno-istraživačkog sektora

Konkurentno, inovativno i dugoročno održivo gospodarstvo u pravilu se oslanja na nova znanja i nove tehnologije koje su rezultat istraživanja i razvoja. Ovo posebice vrijedi za razvijeno društvo na pragu četvrte industrijske revolucije koja počiva na novim znanjima, inovacijama i tehnološkim rješenjima te društvo i gospodarstvo koje se mijenja brže nego ikada prije.

Nova znanja, inovacije i tehnološka rješenja nužno su rezultat ulaganja u istraživanje i razvoj. S obzirom na to da većina poslovnog sektora nema vlastite istraživačko-razvojne kapacitete, potrebno je potaknuti suradnju i kolaborativna istraživanja poslovnog i znanstvenog sektora uključujući svakako kapacitete koje imaju centri kompetencija.

Za značajnije pokretanje razvoja temeljem istraživačko-razvojnih aktivnosti i primjene znanja nužna je uspostava okruženja koje će omogućiti i promicati ulaganja u razvojne projekte sa značajnim utjecajem na društvenu i gospodarsku dobrobit.

Putem ove mjere nastojat će se poticati povezivanje znanosti i gospodarstva jer je istraživački rad i učinkovito prenošenje njegovih rezultata u dobra, usluge i procese jedna od temeljnih poluga u stvaranju konkurentnog gospodarstva i društva znanja.

U okviru ove mjere planira se jačanje znanstveno-istraživačke dimenzije poslovnog sektora, jačanje suradnje znanstvenog i poslovnog sektora, jačanje i razvoj kapaciteta sustava za transfer znanja i tehnologija.

Neke od aktivnosti i projekata za povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu grada Karlovca su:

- poticanje transfera znanja i tehnologija između znanstvenog i poslovnog sektora,
- provedba radionica s ciljem podizanja svijesti poduzetnika o potrebi i mogućnostima suradnje s znanstveno-istraživačkim sektorom,
- razvoj i provedba programa potpore projektima suradnje znanstveno-istraživačkog sektora i poduzetnika na području Karlovca,
- uspostava mreže suradnje obrazovnog i poslovnog sektora s ciljem jačanja znanja i

- vještina poduzetnika u uvjetima brzih tržišnih promjena,
- poticanje zajedničkih projekata gospodarstva i obrazovnih institucija,
- poticanje transfera znanja i tehnologija između znanstvenog i poslovnog sektora,
- organizacija sajmova inovacija i transfera tehnologija,
- potpora centrima kompetencija i laboratorijima.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj ostvarenih suradnji poslovnog i znanstvenog sektora na području Grada	0	10

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo
Posebni cilj 1.2. Razvoj kontinentalnog turizma
1.2.1. Razvoj i unaprjeđenje turističke infrastrukture

Grad Karlovac kao grad prirodnih ljepota (četiri rijeke i očuvan okoliš) i kulturne baštine prepoznao je svoj turistički potencijal te u idućem razdoblju planira snažiti i brendirati svoj položaj na karti poželjnih destinacija kontinentalnog turizma.

Kao jedna od mjera koja treba doprinijeti postizanju ovog posebnog cilja te potaknuti turističku valorizaciju prirodne i kulturne baštine, razvoj je i unaprjeđenje turističke infrastrukture kao polazišta razvoja turističke djelatnosti te jačanja njegove konkurentnosti.

U okviru ove mjere provodit će se sljedeće aktivnosti i projekti:

- razvoj i opremanje novih turističkih ruta,
- razvoj i opremanje sportsko-rekreacijskih zona,
- unaprjeđenje javnog sustava kroz akte i prostorno-plansku dokumentaciju za razvoj kampova,
- unaprjeđenje hortikulture i turističke infrastrukture Arboretuma te ostalih zelenih lokacija (parkova, šetališta...) s obzirom na to da su parkovi jedan od glavnih turističkih proizvoda grada,
- ulaganja u turističku signalizaciju i info-punktove,
- aktivnost poticanja sređivanja stanja komercijalne signalizacije po gradu koja je u nezadovoljavajućem stanju,
- razvoj biciklističkih i pješačkih staza,
- poticanje obnove smještajnih kapaciteta,
- ulaganje u multimedijalne i interpretacijske centre.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
----------------------	--------------------	-------------------------

Broj pripremljenih projekata turističke infrastrukture	1	3
Broj novih turističkih ruta	4	8

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo
Posebni cilj 1.2. Razvoj kontinentalnog turizma
1.2.2. Razvoj sustava upravljanja destinacijom

Upravljanje destinacijom u većoj je mjeri uvjetovano zakonskim odredbama i dosadašnjom praksom kroz rad turističkih zajednica/organizacija.

Za razvoj turizma 21. stoljeća potrebno je značajno unaprijediti brendiranje i upravljanje turističkom destinacijom, inovirati modele upravljanja koji će biti učinkoviti, pratiti tržišne trendove te biti moderni i fleksibilni.

Upravljanje destinacijom i razvojem turističkog proizvoda kroz kreiranje posebne upravljačke strukture dobra je ideja koja je svoje uporište našla u mnogim poznatim europskim turističkim destinacijama. Upravljačka struktura može djelovati u okviru turističke zajednice, razvojne agencije, ali i kao zasebno trgovačko društvo koje bi u nadležnost dobilo poslove brendiranja i upravljanja turističkim razvojem Karlovca, a može uključivati i upravljanje turističkom i sportskom infrastrukturom. Grad Karlovac će sustav upravljanja destinacijom razvijati u okviru rada Turističke zajednice grada Karlovca koja već i sada poduzima brojne aktivnosti usmjerene razvoju grada Karlovca kao prepoznatljive turističke destinacije.

Važan segment upravljanja destinacijom je motivacija lokalnog stanovništva za uključivanje u turističke tijekove poticanjem i pomaganjem malog obrtništva i zanatstva koji obogaćuju turističku ponudu.

U okviru ove mjere provodit će se sljedeće aktivnosti i projekti:

- nastavak okupljanja relevantnih sudionika i uspostava sustava upravljanja destinacijom kroz IQM projekt,
- izrada akcijskog plana brendiranja Karlovca kao turističke destinacije,
- provedba akcijskog plana,
- poticanje ulaganja u jačanje kvalitete turističkih proizvoda,
- provođenje promotivnih aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini,
- jačanje kapaciteta Turističke zajednice grada Karlovca.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj domaćih i stranih turista na području grada Karlovca	44.796	50.000
Ukupan broj turističkih noćenja na području grada Karlovca	75.179	150.000

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo**Posebni cilj 1.2. Razvoj kontinentalnog turizma****1.2.3. Razvoj selektivnih oblika turizma i turističke ponude**

Nacionalnom, županijskom te gradskom strategijom Grada Karlovca kontinentalni turizam prepoznat je kao značajan potencijal rasta turističke konkurentnosti hrvatskog turizma i željenog produžetka turističke sezone.

U pretkriznim godinama došlo je do snažnog razvoja selektivnih oblika turizma i ciljane diferencijacije turističke ponude koja je omogućila ubrzani razvoj različitih turističkih grana.

Kulturna i prirodna baština prepoznate su kao komparativne prednosti Europe na globalnoj razini te se među novim oblicima turizma snažno razvijaju kulturni turizam i različiti selektivni oblici aktivnog turizma.

Tijekom proteklog razdoblja snažno se, u okrilju kontinentalnog turizma, razvio čitav niz podoblika i vrsta turizma, pa i zasebni selektivni oblici, koji se postupno klasificiraju u zasebne tržišne niše te čine znakovitu tržišnu marku. To su kulturni turizam, lovni i ribolovni, ruralni turizam, eno-gastronomski turizam, cikloturizam, avanturistički turizam, vjerski turizam, riječni turizam, urbani (gradski) turizam, poslovni (kongresni) turizam, turizam umjetničkih atrakcija i drugi.

Grad Karlovac ima potencijal razvijati većinu gore nabrojanih grana kontinentalnog turizma. Tijekom mandatnog razdoblja poduzimat će se brojne aktivnosti s ciljem razvoja i jačanja kontinentalnog turizma.

Neke od planiranih aktivnosti i projekata su:

- poticanje ulaganja u kvalitetu smještajnih kapaciteta,
- poticanje razvoja tematskih smještajnih kapaciteta, kako kod postojećih tako i novih, obogaćivanje ponude po vrstama (pansiona, malih obiteljskih hotela) te dodatnih sadržaja u postojećim kapacitetima,
- poticanje ulaganja u razne selektivne oblike turizma,
- poticanje ulaganja u razvoj novih turističkih proizvoda i usluga,
- poticanje i organiziranje raznih turističkih i promotivnih događanja i manifestacija,
- ulaganje u internacionalizaciju turističke ponude Karlovca.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj smještajnih kapaciteta na području grada Karlovca	1.515	2.000

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo**Posebni cilj 1.2. Razvoj kontinentalnog turizma****1.2.4. Obnova i očuvanje kulturne baštine**

Kulturna baština snažna je resursna osnova razvoja turizma na području grada Karlovca. Naime, Karlovac raspolaže značajnom kulturnom baštinom koja nije dovoljno turistički valorizirana. Kako bi u budućnosti kulturna baština bila stavljena u funkciju turističkog razvoja grada, potrebno je kontinuirano ulagati u očuvanje i obnovu kulturne baštine na području Karlovca.

Slijedom rečenoga, u mandatnom će se razdoblju poduzeti brojne aktivnosti i pripremiti brojni projekti očuvanja i obnove kulturne baštine:

- provedba plana upravljanja povijesnom cjelinom Zvijezda,
- obnova objekata kulturne baštine,
- priprema projektno-tehničke dokumentacije za obnovu objekata kulturne baštine,
- osmišljavanje programa i događanja povezanih s valorizacijom objekata kulturne baštine,
- osmišljavanje i provedba promotivnih aktivnosti objekata kulturne baštine.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj posjetitelja objekata kulturne baštine na području grada Karlovca	8.000	12.000
Broj pripremljenih projekata za obnovu objekata kulturne baštine	0	3

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo**1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede****1.3.1. Održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i poticanje ulaganja u ekološku proizvodnju**

Očuvanje ruralnih prostora grada Karlovca, odnosno očuvanje njihove demografske, gospodarske i društvene održivosti jedan je posebnih ciljeva Plana razvoja Grada Karlovca do 2030. godine.

Očuvanje ruralnog prostora usko je povezano s razvojem održive poljoprivrede kao gospodarske grane koja je od strateškog značaja za svako društvo i gospodarstvo jer osigurava sigurnost i dostatnost hrane.

Održivo i učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem znači zadovoljenje potreba za poljoprivrednim zemljištem postojećih generacija uz očuvanje jednakog resursa i za buduće

generacije. Ekološka poljoprivredna proizvodnja jedan je od načina osiguravanja dugoročno održivog korištenja poljoprivrednog zemljišta. Održivo upravljanje svakako uključuje i ekonomsku održivost korištenja zemljišta, stoga je važno stvoriti pretpostavke za povećanje proizvodne učinkovitosti poljoprivredne djelatnosti. Okrupnjavanje zemljišta jedan je od važnih koraka u tom procesu.

Sukladno svemu navedenom, tijekom mandatnog razdoblja poduzimat će se aktivnosti i projekti koji će doprinositi jačanju održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem te poticanju ekološke poljoprivredne proizvodnje:

- učinkovito upravljanje poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Grada i RH,
- provođenje aktivnosti redovite kontrole tla, vode i zraka,
- poticanje okrupnjavanja i korištenja poljoprivrednog zemljišta,
- ulaganja u povećanje dostupnosti i komunalne opremljenosti zemljišta,
- poticanje ekološke poljoprivredne proizvodnje.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj ekoloških poljoprivrednih proizvoda	5	15
Ukupan broj poljoprivrednika na području grada Karlovca	6.618	6.650
Broj raspisanih natječaja godišnje	2	3

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo

1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede

1.3.2. Poticanje rasta i razvoja OPG-ova

Obiteljska poljoprivredna gospodarstva ključni su nositelj poljoprivredne proizvodnje i razvoja ruralnih prostora. Kako bi u idućim godinama postigao ostvarenje ovog posebnog cilja, tijekom mandatnog razdoblja Grad Karlovac provodit će ovu mjeru te snažno poticati rast i razvoj OPG-ova na karlovačkom području.

Poticanje će ići u smjeru osnivanja novih obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava, jačanja njihove konkurentnosti, povećanja proizvodnje i prodaje, izlaska na nacionalno i međunarodno tržište te jačanja njihove otpornosti na buduće izazove (klimatske) i moguće krize.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- poticanje osnivanja OPG-ova i pokretanja poljoprivredne proizvodnje,
- poticanje ulaganja u povećanje svih oblika poljoprivredne proizvodnje i prodaje,
- poticanje ulaganja u nove tehnologije i zelenu tranziciju OPG-ova,
- razvoj i provedba programa izlaska na nacionalno i međunarodno tržište,
- poticanje digitalizacije i mrežne prodaje.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj OPG-ova	1.583	1.605
Broj dodijeljenih potpora OPG-ovima	140	200

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo
1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede
1.3.3. Potpora organiziranju i povezivanju poljoprivrednih proizvođača u svrhu uspostave lokalnih lanaca vrijednosti

Mali poljoprivredni proizvođači vrlo često nisu u mogućnosti samostalno nastupiti na tržište te nemaju dovoljno snažnu pregovaračku poziciju kojom bi osigurali zadovoljavajući tržišni položaj u lancu vrijednosti svojih prehrambenih proizvoda. Ova okolnost jedan je od najčešćih razloga tržišnih neuspjeha poljoprivrednih proizvođača te gašenja njihove proizvodnje.

Kako bismo poljoprivrednu proizvodnju na karlovačkom području učinili ekonomski održivom i konkurentnom na tržištu, od iznimne je važnosti poticati okrupnjavanje poljoprivrednih proizvođača, njihovo horizontalno i vertikalno povezivanje, poticati zajednički nastup na tržištu, stvarati lokalne lance vrijednosti proizvoda i usluga, pomagati u jačanju tržišne prepoznatljivosti lokalnih proizvođača te brendiranju i zaštiti autohtonosti i podrijetla proizvoda.

Sve navedeno doprinijet će jačanju poljoprivredne proizvodnje i razvoju ruralnih krajeva na području Karlovca.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- poticanje suradnje lokalnih poljoprivrednih proizvođača te njihovog povezivanja kroz lokalne akcijske grupe,
- poticanje gradnje i opremanja potporne infrastrukture prema potrebi proizvođača,
- programi pomoći u nastupu na tržištu te promidžbi lokalnih proizvoda,
- poticanje suradnje poljoprivrednih proizvođača sa znanstvenim sektorom s ciljem razvoja novih proizvoda i stvaranja lokalnih lanaca vrijednosti,
- poticanje osnivanja proizvođačkih organizacija,
- digitalne platforme za prodaju,
- povezivanje proizvođača s turizmom.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj članova u lokalnim akcijskim grupama	10	20
Broj lokalnih akcijskih grupa u kojima je Grad član	1	2
Broj potpora za pomoć u nastupu na tržištu	20	50

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo
1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede
1.3.4. Poticanje ulaganja u nove tehnologije i proizvodne prakse za potrebe povećanja konkurentnosti, otpornosti i održivosti poljoprivredne proizvodnje

Poljoprivredna proizvodnja suočava se sa sve većim izazovima kako na strani proizvodnje tako i na strani prodaje odnosno tržišnog plasmana.

S jedne strane, klimatske promjene mijenjaju uvjete proizvodnje brojnih kultura te tjeraju proizvođače na mijenjanje proizvodnih praksi i pružanje odgovora na klimatske izazove. S druge strane, tržište je sve zahtjevnije te traži inovativne, zdrave, često ekološki proizvedene proizvode i proizvode kontroliranog podrijetla. Također, mijenjaju se oblici i kanali prodaje te uvjeti pakiranja proizvoda.

Sve navedeno predstavlja izazove na koje mali proizvođači često nisu sposobni sami odgovoriti te očekuju i trebaju podršku kako bi uspjeli osigurati održivu i otpornu proizvodnju. Valja naglasiti da navedena tržišna kretanja često predstavljaju i nove mogućnosti jer otvaraju prostor inovativnosti, kreativnosti, a novi oblici i kanali prodaje i distribucije čine dostupnim nova tržišta.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- provedba programa poticanja uvođenja novih tehnologija s ciljem jačanja konkurentnosti, održivosti i otpornosti,
- poticanje suradnje poljoprivrednih proizvođača sa znanstvenim sektorom s ciljem pronalaska odgovora na klimatske i druge izazove te pronalaska nove proizvodne prakse,
- poticanje prelaska na održive i okolišno neutralne oblike proizvodnje.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj potpora za nove tehnologije	1	7
Broj korisnika potpora za održivu poljoprivrednu proizvodnju	4	25

Prioritet 1. Konkurentno, inovativno i održivo gospodarstvo**1.3. Razvoj ruralnih područja i održive poljoprivrede****1.3.5. Razvoj ruralnih područja**

Ruralni prostori često se suočavaju s brojnim izazovima. Ključni se izazovi najčešće vežu uz pitanja kako osigurati zadovoljavajuću kvalitetu života lokalnom stanovništvu te konkurentno okruženje poduzetnicima, a sve kako bi se sačuvala demografska, društvena i gospodarska održivost ruralnih prostora.

Grad Karlovac svakako ima namjeru adresirati navedene izazove u idućem razdoblju i poduzimati mjere, aktivnosti i projekte kako bi potaknuo razvoj ruralnih prostora te unaprijedio kvalitetu života na ruralnim prostorima.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- ulaganja u komunalnu infrastrukturu na ruralnim područjima,
- ulaganja u društvenu infrastrukturu na ruralnim područjima,
- ulaganja u nerazvrstane ceste, nogostupe, biciklističke staze itd.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Kilometri novoizgrađene komunalne infrastrukture na ruralnim područjima grada Karlovca	0	10
Broj objekata novouređene društvene infrastrukture na ruralnim područjima grada Karlovca	0	5

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge**2.1. Poticanje uključenosti i razvoja društvene i socijalne infrastrukture****2.1.1. Razvoj društvene i sportske infrastrukture te rada sustava društvenih djelatnosti**

Društvena infrastruktura jedan je od preduvjeta kvalitetnog življenja modernog čovjeka i zajednice te čini osnovu pružanja kvalitetnih javnih usluga u domeni obrazovanja, zdravstva i međugeneracijske solidarnosti, socijalne skrbi, kulture, sporta itd.

Društvena i sportska infrastruktura obuhvaća objekte u području zdravstva, školstva, socijalne zaštite, kulture, znanosti, vatrogastva, sportskih i rekreacijskih terena i drugih sadržaja.

Kako bi unaprijedio kvalitetu života i dostupnih javnih usluga, Grad Karlovac na čelu s gradonačelnikom u idućem će mandatom razdoblju poduzimati aktivnosti ulaganja u razvoj društvene i sportske infrastrukture.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni u okviru ove mjere su:

- izgradnja, dogradnja i obnova objekata predškolskog i osnovnoškolskog odgoja i

- obrazovanja,
- ulaganja u druge objekte društvene i socijalne infrastrukture,
- ulaganja u sportska igrališta, sportske terene, rekreativne sadržaje, biciklističke staze itd.,
- provedba programa osnovnoškolskog odgoja i obrazovanja,
- provedba programa predškolskog odgoja i obrazovanja,
- unaprjeđenje pružanja i dostupnosti javnih usluga u području društvenih djelatnosti,
- poticanje sportskih aktivnosti i rekreacije,
- provedba programa javnih potreba u kulturi kroz institucionalnu i amatersku kulturnu djelatnost s ciljem uvođenja novih sadržaja,
- razvoj parkova i igrališta,
- ulaganja u kulturne centre,
- modernizacija društvenih domova.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj objekata predškolskog i školskog obrazovanja, objekata zdravstvenog sustava, objekata društvene i socijalne infrastrukture	11 vrtića 11 osnovnih škola	12 vrtića 12 osnovnih škola
Broj obnovljenih objekata društvene i sportske infrastrukture	0	5
Broj škola koje rade u jednoj smjeni	5	12
Broj programa u predškolskom odgoju i obrazovanju	7	10
Broj škola koje imaju produženi boravak	7	10
Obuhvat djece u predškolskom odgoju i obrazovanju	1.569	1.800

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.1. Poticanje uključenosti i razvoja društvene i socijalne infrastrukture

2.1.2. Razvoj preventivnih i socijalnih programa te programa rada za opće dobro

Društvena uključenost, društvena kohezija te briga o ranjivim društvenim skupinama neki su od ključnih izazova modernih društava.

Socijalne razlike u društvu, demografske promjene i s tim povezani izazovi te društvena isključenost ranjivih društvenih skupina područja su koja će biti adresirana ovom mjerom koja je komplementarna s mjerom 2.1.1. Razvoj društvene i sportske infrastrukture.

Grad Karlovac, kao socijalno osjetljiv i uključiv grad, namjerava pripremati i provoditi informativne, edukativne ali i operativne programe koji će okupljati ciljane skupine, krajnje korisnike i partnere na provedbi ove mjere, čija je svrha što više potaknuti društvenu integraciju ranjivih društvenih skupina.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- aktivnosti vezane za ostvarivanje mjera i programa namijenjenih zaštiti socijalno ugroženih osoba,
- provedba edukativnih i informativnih programa o potrebi i načinu postizanja društvene uključenosti ranjivih društvenih skupina,
- osmišljavanje i provedba socijalnih programa pomoći građanima slabog imovinskog stanja,
- osmišljavanje i provedba programa integracije starijih osoba i samačkih domaćinstava (dnevni boravci, deinstitutionalizacija, radni i rekreativni programi),
- osmišljavanje i provedba mjera za osobe s invaliditetom,
- osmišljavanje i provedba mjera i programa za djecu s teškoćama u razvoju,
- skrb o hrvatskim braniteljima i članovima njihovih obitelji,
- provedba mjera jačanja društvenog položaja umirovljenika,
- potpora udrugama u zajednici,
- preventivne aktivnosti za mlade,
- programi volontiranja i solidarnosti.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj korisnika oblika socijalnih pomoći iz programa socijalne skrbi na području grada Karlovca	5.100	5.200
Broj odgojno-obrazovnih i ostalih ustanova pristupačnih djeci i osobama s motoričkim oštećenjima	16	20

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.1. Poticanje uključivosti i razvoja društvene i socijalne infrastrukture

2.1.3. Jačanje kapaciteta protupožarne i civilne zaštite

Proteklo je vrijeme pokazalo važnost javnih službi koje su spremne odgovoriti izazovima izvanrednih društvenih situacija i stanja, elementarnih nepogoda te posebnih društvenih potreba.

Protupožarna i služba civilne zaštite službe su koje jamče pravodobnu i kvalitetnu javnu uslugu

iz svoje nadležnosti, stoga je njihova kapacitiranost, sposobnost i spremnost od velikog značaja za sigurnost imovine i građana te smanjenje negativnih učinaka raznih ugroza, što sve izravno i neizravno jamči zadovoljavajuću kvalitetu života na nekom prostoru. Nedostatni kapaciteti protupožarne službe i civilne zaštite Planom razvoja Grada Karlovca do 2030. prepoznati su kao izazov i potreba koju treba snažiti u idućem planskom razdoblju.

Tijekom mandatnog razdoblja poduzimat će se aktivnosti i mjere s ciljem jačanja kapaciteta i opremljenosti protupožarne i civilne zaštite, a neke od njih su:

- aktivnosti vezane za pružanje vatrogasne i civilne zaštite,
- uspostava i unaprjeđenje sustava civilne zaštite,
- redovita aktivnost protupožarne zaštite te promotivne aktivnosti protupožarne zaštite,
- ulaganje u nabavku opreme za protupožarnu zaštitu,
- ulaganje u nabavku opreme za civilnu zaštitu,
- razvoj i provedba programa osposobljavanja protupožarne i službe civilne zaštite,
- razvoj i provedba programa edukacije i informiranja stanovništva o rizicima i ugrozama,
- osmišljavanje i razvoj projekata ulaganja u prevenciju i pripravnosti te njihova prijava na odgovarajuće mehanizme financiranja EU-a.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj novoizgrađenih i opremljenih objekata vatrogasne i civilne zaštite na području grada Karlovca	0	1
Broj korisnika programa osposobljavanja protupožarne i službe civilne zaštite na području grada Karlovca	89	127
Broj nabavljenih vatrogasnih vozila i vozila civilne zaštite na području grada Karlovca	4	12

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.1. Poticanje uključenosti i razvoja društvene i socijalne infrastrukture

2.1.4. Jačanje dijaloga i suradnje s civilnim društvom te poticanje društvene integracije i kohezije

Nakon raznih kriza, ali i društvenih i demografskih kretanja, Hrvatska se suočava sa sve većim društvenim nejednakostima, porastom broja i struktura ranjivih društvenih skupina (stariji, umirovljenici, nezaposleni, bolesni, osobe s invaliditetom, branitelji, stradali u prirodnim katastrofama itd.) te društvenom isključenosti pojedinih društvenih skupina. Sve navedeno pojačava potrebu ulaganja i brigu društva za integraciju ranjivih društvenih skupina u sve društvene sfere.

Suradnja s organizacijama civilnog društva od presudne je važnosti za provedbu programa i

mjera pomoći koje će doprinijeti ostvarenju ove mjere i posebnog cilja.

Suradnja s udrugama u provedbi javnih politika najčešće se očituje kroz različite oblike financijske i nefinancijske podrške koje tijela javne vlasti pružaju projektima i programima od interesa za opće dobro. Ta vrsta međusektorske suradnje ima velik potencijal za generiranje brojnih pozitivnih promjena i stvaranje prijeko potrebnih sinergija za održiv društveni i gospodarski razvoj.

U izgradnji društvene kohezije važno je podupirati ciljani rad udruga te pripremu i provedbu ciljanih programa koji će doprinositi društvenoj koheziji i integraciji.

Tijekom mandatnog razdoblja poduzimat će se aktivnosti i mjere suradnje s organizacijama civilnog društva te provedba programā s ciljem jačanja društvene kohezije:

- razvoj programā potpore društvenom poduzetništvu i samozapošljavanju,
- priprema i provedba strateškog planiranja i raspisivanja javnih natječaja namijenjenih financiranju programā i projekata organizacija civilnog društva prema potrebama lokalne zajednice,
- priprema i provedba programā institucionalne podrške razvoju udruga koje pružaju socijalne usluge društveno osjetljivim skupinama,
- osmišljavanje programa i projekata za društvenu integraciju najugroženijih društvenih skupina koje provode organizacije civilnog društva,
- osmišljavanje i razvoj projekata EU-a s ciljem postizanja društvene kohezije,
- osiguravanje financijske i organizacijske podrške radu udruga za zaštitu potrošača.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj ostvarenih programa institucionalne podrške udrugama koje provode usluge izvaninstitucionalne skrbi na području grada Karlovca	14	15
Broj programa i projekata udruga sukladno potrebama zajednice	65	75

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.2. Jačanje ljudskih resursa i pokretanje pozitivnih demografskih trendova

2.2.1. Razvoj i modernizacija ponude strukovnog obrazovanja

Grad Karlovac obrazovanje smatra ključnom karikom u unaprjeđenju kvalitete života. Kronični nedostatak strukovnih zvanja i zanimanja na tržištu rada te modernizacija i potreba za novim zanimanjima nameće potrebu jačanja strukovnog obrazovanja i odgovora na potrebe tržišta

rada.

Svrha ove mjere je razvoj strukovnog obrazovanja i osposobljavanja koje je privlačno, inovativno, relevantno, povezano s tržištem rada te koje će omogućiti polaznicima stjecanje kompetencija za osobni i profesionalni razvoj.

Grad Karlovac želi razvijati visokokvalitetno i dostupno inicijalno strukovno obrazovanje i osposobljavanje koje učenici i njihovi roditelji, odnosno polaznici, prepoznaju kao privlačnu opciju koja im pruža stjecanje ključnih i specifičnih strukovnih kompetencija. Provedbu ovakvog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja trebaju pratiti ulaganja u kvalitetnu infrastrukturu i objekte. Strukovno obrazovanje treba se temeljiti na visokoj relevantnosti strukovnih kvalifikacija na tržištu rada i definiranim putevima za nastavak obrazovanja i osposobljavanja.

Vrlo važnu ulogu u provedbi imaju visokokvalificirani nastavnici kojima će se pružati trajna podrška u profesionalnom razvoju.

Grad Karlovac će tijekom mandatnog razdoblja provoditi aktivnosti koje će doprinositi postignuću navedene mjere te nadređenog posebnog cilja i prioriteta, stoga će se provoditi sljedeći koraci:

- poticanje razvoja strukovnih kvalifikacija i kurikuluma u strukovnom obrazovanju,
- poticanje i pomoć u uvođenju provedbi kurikuluma u strukovnom obrazovanju u javnom i privatnom sektoru,
- jačanja kompetencija odgojno-obrazovnih djelatnika za uvođenje i provedbu kurikuluma (nagrađivanje djelatnika za ostvarene rezultate),
- ulaganje u infrastrukturu i opremu za provedbu modernih i inovativnih kurikuluma strukovnog obrazovanja,
- izrada i provedba programa poticanja zapošljavanja strukovnih zanimanja.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj stipendija učenicima za strukovna (deficitarna) zanimanja	25	30

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge
2.2. Jačanje ljudskih resursa i pokretanje pozitivnih demografskih trendova
2.2.2. Unaprjeđenje sustava obrazovanja, obrazovanja odraslih, cjeloživotnog učenja te jačanje informatičke pismenosti građana

U suvremenim razvijenim zemljama glavni razvojni čimbenici su obrazovanje i učenje. Oni određuju kvalitetu ljudskih resursa te se danas sve više naglašava njihova važnost za razvoj društva.

Kvaliteta sustava obrazovanja od ključne je važnosti za izgradnju i razvoj znanja i kompetencija pojedinaca te uspješnog i konkurentnog društva i gospodarstva. Moderno društvo i gospodarstvo traži osposobljavanje pojedinaca za cjeloživotno učenje. Uz taj pojam vezana su i ključna znanja, vještine i stavovi koje pojedinac mora usvojiti kako bi se u potpunosti prilagodio društvu u kojemu živi.

Svrha cjeloživotnog obrazovanja i učenja sastoji se u činjenici da je ono potrebno svim naraštajima kako bi odgovorili izazovima na tržištu rada i samim time unaprijedili kvalitetu života. Učenje pritom predstavlja proces u kojem su rezultati i motiviranost pojedinca za učenje u određenom životnom razdoblju uvjetovani znanjem, navikama i iskustvima učenja stečenima u mlađoj životnoj dobi. Cjeloživotno učenje danas postaje vodeće načelo za razvoj obrazovanja.

Važnost cjeloživotnog učenja osobito se ističe u vrijeme gospodarske krize, pri smanjenoj ponudi poslova te sve većoj potražnji slobodnih radnih mjesta. Neprekidnim učenjem pojedinac povećava svoju konkurentnost, mogućnosti zapošljavanja i uključuje se u sve aspekte društvenog života.

Dodatno, brzina tehnološkog razvoja daje na važnosti cjeloživotnom obrazovanju i stjecanju novih znanja i vještina kako bismo ostali u koraku s tržištem rada.

Cjeloživotno učenje uključuje učenje koje se odvija u okviru formalnog i neformalnog obrazovanja te informalno učenje:

1. Formalno obrazovanje – obrazovanje koje se provodi u različitim akreditiranim obrazovnim institucijama prema odobrenim programima, nakon čega se stječu priznate diplome i kvalifikacije. Osim što obuhvaća kronološki određeno obrazovanje mlađe osobe, također se odnosi i na formalno obrazovanje odraslih.
2. Neformalno obrazovanje – odnosi se na obrazovanje koje ne dovodi do stjecanja novih kvalifikacija (diploma ili napredovanja na kvalifikacijskoj ljestvici).
3. Informalno učenje – učenje koje nastaje iz dnevnih aktivnosti vezanih uz posao, obitelj, prijatelje. Odnosno, to je nenamjerno 'životno' učenje.

U doba potpune digitalizacije brojnih društvenih i drugih usluga, informatička pismenost od velike je važnosti za razvoj učinkovitog društva u cjelini.

Grad Karlovac će tijekom mandatnog razdoblja provoditi aktivnosti koje će poticati i unaprjeđivati sustav obrazovanja, sustav obrazovanja odraslih, cjeloživotno učenje te jačanje informatičke pismenosti građana, stoga će tijekom tog razdoblja provoditi sljedeće aktivnosti:

- izrada analitičkih podloga s ciljem definiranja potreba tržišta rada i potencijala,
- poticanje razvoja i uvođenja programa obrazovanja odraslih, cjeloživotnog obrazovanja i učenja,
- poticanje i pomoć u provedbi programa cjeloživotnog učenja (subvencija i potpora polaznicima),
- poticanje učenja stranih jezika,
- osmišljavanje i provedba programa informatičkog opismenjavanja stanovništva,
- izrada i provedba programa poticanja zapošljavanja starijih i dugotrajno nezaposlenih.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj polaznika tečajeva jačanja informatičke pismenosti građana, učenja stranog jezika i dr.	0	50

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.2. Jačanje ljudskih resursa i pokretanje pozitivnih demografskih trendova

2.2.3. Poticanje suradnje i jačanje sustava, programa i mjera za unaprjeđenje regionalnog tržišta rada i poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja

Još uvijek značajna razina nezaposlenosti jedna je od značajnijih gospodarskih i društvenih neravnoteža na razini Republike Hrvatske, ali i Karlovačke županije. Također, dodatan izazov predstavljaju neravnoteža i sektorska neusklađenost ponude i potražnje na tržištu rada, potreba prekvalifikacije i dokvalifikacije postojećih nezaposlenih osoba, brze promjene potražnje na tržištu rada te potreba prilagodljivosti radne snage i cjeloživotnog učenja.

Poticanje zapošljavanja i samozapošljavanja jedna je od aktivnosti kojom će se nastojati potaknuti uključivanje nezaposlenih u tržište rada te njihova društvena uključenost.

Provedba mjere uključivat će i suradnju s partnerima relevantnim za tržište rada kao što su HZZ, otvorena učilišta i druge obrazovne ustanove za obrazovanje odraslih, poduzetnici itd.

Grad Karlovac će tijekom mandatnog razdoblja provoditi aktivnosti koje će doprinosti postignuću navedene mjere te nadređenog posebnog cilja i prioriteta, stoga će tijekom tog razdoblja provoditi sljedeće aktivnosti:

- u suradnji s HZZ-om, HGK-om i HOK-om osmišljavanje i provođenje informativnih radionica za nezaposlene o mogućnostima uključivanja na tržište rada,
- osmišljavanje, poticanje i provedba programa prekvalifikacija i dokvalifikacija deficitarnih zanimanja na regionalnom tržištu rada,
- izrada programa potpora poslodavcima za zapošljavanje ciljanih skupina,
- provedba mjera jačanja društvenog položaja učenika i studenata,
- provedba radionica o mogućnostima samozapošljavanja te izrada programa potpora za poticanje samozapošljavanja.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj novozaposlenih na području grada Karlovca	0	200
Broj učničkih i studentskih stipendija	70	80

Prioritet 2. Kvalitetno življenje i dostupne javne usluge

2.2. Jačanje ljudskih resursa i pokretanje pozitivnih demografskih trendova

2.2.4. Razvoj i provedba mjera s ciljem poticanja pozitivnih demografskih promjena

Potreba poticanja pozitivnih demografskih i migracijskih kretanja proizlazi iz poraznih pokazatelja kretanja obiju kategorija u proteklom dugom vremenskom razdoblju. Kontinuirano smanjenje broja stanovnika rezultat je negativnog prirasta stanovništva (razlika između broja rođenih/nataliteta i broja umrlih) te negativnih migracijskih kretanja. Vitalni indeks Karlovačke županije (broj rođenih na 100 umrlih) u razdoblju 2015. – 2019. prema podacima DZS-a iznosio je svega 50,7 %.

Pored navedenog, događa se i trajna promjena dobne strukture stanovništva u smislu starenja stanovništva.

Sve navedeno ostavlja trajne i nesagledive posljedice na sva druga društvena i gospodarska kretanja (tržište rada, mirovinski i zdravstveni sustav, sustav socijalne skrbi itd.). Demografska revitalizacija stoga je jedan od ključnih izazova s kojima se, pored mjera s nacionalne razine, Grad Karlovac namjerava suočiti tijekom mandatnog razdoblja.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja su:

- sufinanciranje troškova i poboljšanje materijalnog položaja obitelji s više djece,
- osmišljavanje i provedba mjera pozitivnim migracijskim kretanjima (smanjenje i zaustavljanje negativnih demografskih trendova),
- razvitak i provedba stambene politike za mlade,
- razvoj vrtićke mreže,
- programi povratka iseljenika.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj obitelji s više djece korisnika mjera	20	30
Mjere za poboljšavanje materijalnog statusa obitelji sa troje i više djece	4	7
Razvijena stambena politika za mlade	1	2

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.1. Energetska učinkovitost te poticanje obnovljivih izvora energije i uporabe čiste energije

3.1.1. Poticanje korištenja obnovljive energije u javnim gradskim sustavima

Očuvanje okoliša, učinkovito korištenje i upravljanje resursima (posebice prirodnim), smanjenje negativnih utjecaja na klimu i klimatske promjene, jačanje energetske učinkovitosti i povećanje korištenja obnovljive energije snažno su naglašeni europski i nacionalni prioriteti u idućem programskom razdoblju (2021. – 2027.).

Poštujući načelo koherentnosti, ali i stvarnu potrebu očuvanja okoliša kao ključnog resursa budućeg razvoja i kvalitete života na području Karlovca, navedeni su prioriteti prepoznati i Razvojnim planom Grada Karlovca do 2030. godine.

Također, navedeni prioritet bit će predmet snažne potpore i putem Provedbenog programa tijekom mandatnog razdoblja gradonačelnika.

Slijedom toga, poseban cilj 3.1. Energetska učinkovitost te poticanje obnovljivih izvora energije i uporabe čiste energije iz Plana razvoja bit će operacionaliziran putem 3 mjere, od kojih je prva Mjera 3.1.1. Poticanje korištenja obnovljive energije u javnim gradskim sustavima.

Putem ove mjere planiraju se obaviti pripremne aktivnosti za korištenje geotermalnih kapaciteta i biomase kao izvora obnovljive energije za korištenje u javnim gradskim sustavima. Također, poticat će se i ulaganje u energetska infrastrukturu s ciljem korištenja obnovljive energije u javnim gradskim sustavima.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- priprema projekata i potrebne dokumentacije za iskorištavanje potencijala geotermalne energije, biomase i drugih obnovljivih izvora energije,
- projekt korištenja geotermalne energije za javne potrebe grada Karlovca – GeotermiKA (ima pripremljenu dokumentaciju (idejni projekt, riješene imovinsko-pravne odnose, uređen bušotinski radni prostor te glavni projekt) i spreman je za nastavak koji uključuje izradu istražne – proizvodne bušotine KaGT-1 te njezino testiranje),
- ulaganje u infrastrukturu obnovljive energije za njeno korištenje u javnim objektima i sustavima,
- postavljanje solarnih panela na javne objekte,
- izrada dokumentacije i uvođenje proizvodnje toplinske energije iz obnovljivih izvora u centralni toplinski sustav grada Karlovca,
- ugradnja dizalica topline u ustanove,
- razvoj mreže punionica za električna vozila,
- edukacija građana o obnovljivim izvorima energije.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj pripremljenih projekata za iskorištavanje potencijala geotermalne energije, biomase i drugih OIE²	2	3
Broj javnih objekata i sustava koji koriste OIE	15	20
Udio geotermalne energije, biomase i drugih OIE u ukupnoj potrošnji energije u javnim objektima	10	20

² OIE – obnovljivi izvori energije

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.1. Energetska učinkovitost te poticanje obnovljivih izvora energije i uporabe čiste energije

3.1.2. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada

Mjera 3.1.2. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada jedna je važnih mjera koja doprinosi posebnom cilju i ovom prioritetu. Energetska učinkovitost smatra se ključnom za smanjenje negativnih učinaka na okoliš i klimatske promjene.

Putem ove mjere planiraju se obaviti pripremne aktivnosti za unaprjeđenje energetske učinkovitosti objekata u gradskom vlasništvu, kao i provedba radova na njihovoj energetskej obnovi. S obzirom na to da očekujemo raspoloživost značajnih iznosa sredstava EU-a, za ovakve aktivnosti Grad će svakako iskoristiti sve mogućnosti koje će biti raspoložive za sufinanciranje iz fondova EU-a.

Također, vrlo je važno educirati i informirati sve zaposlenike o važnosti optimalnog i učinkovitog korištenja energije.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- priprema projekata i potrebne dokumentacije za povećanje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada,
- ulaganje u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada,
- energetska obnova višestambenih zgrada,
- energetska obnova škola i vrtića,
- dekarbonizacija javnih zgrada u gradu Karlovcu,
- uvođenje pametnih sustava grijanja i hlađenja,
- smanjenje potrošnje energije kroz digitalne alate.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj pripremljenih projekata za povećanje energetske učinkovitosti zgrada u vlasništvu Grada	1	4

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.1. Energetska učinkovitost te poticanje obnovljivih izvora energije i uporabe čiste energije

3.1.3. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti javnih usluga

Mjera 3.1.3. Unaprjeđenje energetske učinkovitosti javnih usluga Grada, uz energetske učinkovitost gradskih zgrada, jedna je važnih mjera koja će imati ključan doprinos posebnom cilju i ovom prioritetu.

Putem ove mjere planiraju se obaviti pripremne aktivnosti za unaprjeđenje energetske

učinkovitosti javnih gradskih usluga, kao i provedba radova na njihovoj energetskej obnovi. Ovo se primarno odnosi na javnu rasvjetu te obnovu sustava toplinarstva.

I kod ove mjere očekujemo korištenje mogućnosti sufinanciranja projekata iz fondova EU-a.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- priprema projekata i potrebne dokumentacije za povećanje energetske učinkovitosti javne rasvjete,
- ulaganje u mjere poboljšanja energetske učinkovitosti sustava toplinarstva,
- ulaganje u energetske učinkovitost javnih sportskih objekata,
- modernizacija javne rasvjete,
- uvođenje LED tehnologije,
- jačanje sustava gradskog grijanja za održive, učinkovite i inovativne energetske usluge,
- sukcesivna zamjena starih dionica vrelovoda i optimizacija temperature povratnog medija u CTS-u,
- educiranje krajnjih potrošača toplinske energije o mjerama i aktivnostima kojima se može znatno utjecati na uštede energije i povećanje učinkovitosti (zamjena izmjenjivača topline, ugradnja termostatskih setova i učinkovitih cirkulacijskih crpki),
- iskorištavanje potencijala geotermalne energije u gradu Karlovcu,
- digitalni nadzor potrošnje energije u komunalnim sustavima.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj unaprijeđenih javnih usluga	0	1
Broj javnih sportskih objekata kojima je unaprijeđena energetska učinkovitost	1	3

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.2. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom

3.2.1. Razvoj zelene infrastrukture

Posebni cilj 3.2. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom drugi je posebni cilj u okviru prioriteta 3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom od velike je važnosti za očuvanje prirodnih resursa, zaštitu prirode i zdravlja ljudi te dugoročno za održiv društveno-gospodarski razvoj.

Ovom posebnom cilju doprinose tri mjere, od kojih je prva Razvoj zelene infrastrukture.

Razvoj zelene infrastrukture mjera je čija je izravna svrha doprinijeti poboljšanju kvalitete urbanog okoliša. Zelene površine i zelena infrastruktura blagotvorno djeluju na kvalitetu zraka, tla, vode te pozitivno utječu na klimatske promjene, smanjenje zagrijavanja, omogućuju ugodno

življenje i rekreaciju itd.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- izrada planova izgradnje i uređenja zelene infrastrukture i zelenih gradskih površina,
- izgradnja i uređenje zelene infrastrukture,
- uređenje zelenih površina u gradskim četvrtima,
- realizacija projekta urbanog parka Luščić te razvoj Registra brownfield projekata i projekata zelene infrastrukture karlovačkog urbanog područja,
- inovativni instrumenti za poticanje korištenja elemenata zelene infrastrukture kroz prostorne planove,
- integracija zelene infrastrukture i rješenja utemeljenih na prirodi u Sportsko-rekreacijskom centru Korana,
- obnova i revitalizacija Vrbanićeva perivoja.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj pripremljenih projekata izgradnje i/ili uređenja zelene infrastrukture	1	4

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.2. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom

3.2.2. Uvođenje sustava za praćenje stanja okoliša (zrak, voda, tlo...)

Kako bismo što više doprinijeli poboljšanju urbanog okoliša te kontrolirali količinu zagađenja odnosno kvalitetu okoliša, Grad planira uvesti sustave za mjerenje i kontrolu ključnih parametara zagađenosti odnosno kvalitete okoliša.

Ovo se odnosi na mjerenje čistoće ili zagađenosti zraka, vode, tla, zagađenosti bukom itd.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- izrada programa i plana uspostave sustava mjerenja i kontrole kvalitete okoliša,
- izgradnja potrebne infrastrukture i nabavka potrebne opreme za kontrolu kvalitete okoliša,
- uspostava sustava praćenja kvalitete okoliša i izvještavanja,
- digitalna platforma za okolišne podatke,
- redovito objavljivanje izvještaja o stanju okoliša.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
	1	3
Broj novouređenih mjernih postaja za kontrolu kvalitete okoliša		
Broj mjerenja NO₂, NO_x, O₃, NO	0	340

3. Kvalitetan urbani okoliš – održivo korištenje i upravljanje resursima i okolišem

3.2. Poboljšanje kvalitete urbanog okoliša i učinkovito gospodarenje otpadom

3.2.3. Unaprjeđenje sustava prikupljanja i zbrinjavanja otpada te prelazak na kružno gospodarstvo

Unaprjeđenje sustava prikupljanja i zbrinjavanja otpada izravno doprinosi posebnom cilju. Prikupljanje i zbrinjavanje otpada te razvrstavanje i ponovna uporaba otpada od presudne su važnosti za očuvanje okoliša, ali i za povećanje učinkovitosti korištenja sirovina, povećanje korištenja obnovljive energije, povećanje energetske učinkovitosti itd. Sve navedeno čuva okoliš, ali i povećava općenitu društvenu i gospodarsku učinkovitost.

Kružno gospodarstvo je model proizvodnje i potrošnje koji uključuje dijeljenje, posudbu, ponovno korištenje, popravljivanje, obnavljanje i reciklažu postojećih proizvoda i materijala što je dulje moguće kako bi se stvorila dodatna vrijednost i duže razdoblje korištenja proizvoda. Na ovaj način produljuje se životni vijek proizvoda te istovremeno smanjuje količina otpada. Za usporedbu, linearni model, u kojem se proizvodi bacaju nakon korištenja, zahtijeva velike količine jeftinih materijala i energije. Kružno gospodarstvo može pomoći ublažiti dva ključna problema – ograničenost resursa i klimatske promjene. U okviru ove mjere Grad će tijekom mandatnog razdoblja sam postupati u maniri dobrog gospodara i izravno doprinositi modelu kružnog gospodarstva, ali će također poticati i druge na jednako postupanje. S tim u vezi Grad će izraditi glavni plan uspostave sustava kružnog gospodarstva i potencijala, poduzimati aktivnosti sukladno usvojenom planu te osmisliti program poticanja kružnog gospodarstva na području Grada.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- unaprjeđenje sustava prikupljanja otpada,
- unaprjeđenje infrastrukture i opreme za prikupljanje i zbrinjavanje otpada,
- izrada dokumenta kojim se planira razvoj kružnog gospodarenja prostorom i zgradama, doprinos uspostavi sustava kružnog gospodarstva,
- zatvaranje i sanacija postojećeg odlagališta komunalnog otpada Ilovac,
- smanjenje potrošnje materijala / stvaranja otpada i jačanje kapaciteta Čistoće d.o.o. Karlovac,
- poboljšanje odvajanja komunalnog otpada na razini izvora,
- uvođenje sustava pametnih spremnika,
- edukacije građana o kružnom gospodarstvu.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost (2024.)	Ciljna vrijednost 2029.
Udio odvojenog komunalnog otpada u odnosu na ukupno sakupljeni komunalni otpad u gradu Karlovcu	29,56 %	60,00 %
Ukupna količina odvojeno prikupljenog otpada na području grada Karlovca	2.200 t	4.500 t
Broj korisnika kojima je omogućeno odvojeno prikupljanje otpada na području grada Karlovca	24.000	24.500

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.1. Unaprjeđenje prometnih sustava, mobilnosti i povezanosti

4.1.1. Unaprjeđenje prometne infrastrukture, gradske mobilnosti i povezanost s ruralnim prostorom

Dobra prometna povezanost te učinkovita i održiva mobilnost važna su pretpostavka konkurentnog, učinkovitog i održivog društva i gospodarstva. Prometni sustavi te učinkovita i održiva mobilnost kao prioritetno područje definirani su svim hijerarhijski nadređenim strateškim dokumentima, kako europskim tako i nacionalnim.

S druge strane, komunalno gospodarstvo i kvaliteta komunalne usluge od presudne su važnosti za kvalitetu života i konkurentnost gospodarstva na određenom prostoru.

S aspekta grada Karlovca, prometna povezanost Karlovca s okolinom, učinkovita i održiva mobilnost te održivost urbanog prometa čine vrlo važnu pretpostavku većine drugih postavljenih prioriteta, ciljeva i mjera. Bez adekvatne prometne infrastrukture i prometnog sustava teško je zamisliti učinkovito funkcioniranje društva i gospodarstva.

U okviru ove mjere Grad će raditi na unaprjeđenju prometne infrastrukture i povezanosti Karlovca s drugim gradovima, prostorima i regijama te poduzimati aktivnosti s ciljem unaprjeđenja urbane mobilnosti.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- suradnja sa sudionicima na nacionalnoj razini nadležnim za izgradnju prometne infrastrukture s ciljem bolje prometne povezanosti Karlovca,
- priprema i provedba projekata rekonstrukcije i izgradnje obilaznica,
- priprema i provedba projekata rekonstrukcije i izgradnje prometne infrastrukture s ciljem jačanja urbane mobilnosti,
- priprema i provedba projekata rekonstrukcije i izgradnje cesta radi bolje prometne povezanosti ruralnih prostora,
- modernizacija cesta i mostova,
- izgradnja primarne i sekundarne biciklističke mreže i poboljšanje biciklističke infrastrukture, izgradnja pješačkih staza,
- uređenje autobusnih kolodvora i stajališta,

- mobilna kontrola plaćanja parkiranja (*scan – a – car*) – kontrola plaćanja parkiranja (parkirališnih karata) vozila na javnim (gradskim) parkiralištima putem mobilne jedinice (osobno vozilo s instaliranim videosustavom/kamerama) koja zamjenjuje osobu (kontrolora parkiranja),
- poboljšanje sigurnosti u prometu.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Uzdignute plohe (ležeći policajci)	22 kom	25 kom
Pješačke rampe na nogostupima	962 kom	970 kom
Sanacija pješačko-biciklističkih staza	41 km	44 km
Pametni semafori s kamerama	1 kom	3 kom
Autobusne stanice/nadstrešnice	83 kom	88 kom
Uređenje makadamskih prometnica asfaltiranjem	422,4 km	430 km
Prometna signalizacija – nova za povećanje sigurnosti prometa	9 621 kom	9 715 kom

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.1. Unaprjeđenje prometnih sustava, mobilnosti i povezanosti

4.1.2. Poticanje integriranog prometa i povezanosti

Dobra povezanost i usklađenost različitih oblika prijevoza od primarne je važnosti za učinkovit prometni sustav. Ovo posebice dolazi do izražaja na području urbane mobilnosti. Stoga Grad ima namjeru isplanirati, osmisliti i razvijati multimodalni prometni sustav temeljen na načelima učinkovitosti, održivosti i ekološke prihvatljivosti.

Ova mjera uključuje planiranje, projektiranje, izvođenje infrastrukturnih zahvata te nabavku opreme, što će sve biti potrebno za uspostavu integriranog prometnog sustava grada Karlovca te što će osigurati potrebnu i zadovoljavajuću razinu povezanosti.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- izrada studije/glavnog plana integriranog prometnog sustava grada Karlovca,
- izrada tehničke dokumentacije za potrebne infrastrukturne zahvate,
- izvođenje infrastrukturnih zahvata na prometnoj i pratećoj infrastrukturi,
- izgradnja novih parkirališnih površina i javnih garaža,
- osmišljavanje i razvoj sustava poticanja korištenja multimodalnog prometnog sustava te korištenja usluga javnog prijevoza,

- uvođenje pametnih rješenja na postojeća parkirališta,
- integracija javnog prijevoza i sustava e-karti,
- uvođenje *park&ride* sustava,
- bolja prometna povezanost prigradskih naselja,
- “15-minutni grad” Karlovac – Održiv kvart Lušćić i multifunkcionalni garažni sustavi,
- analiza potražnje i ponude karlovačkog prometa i implementacija pristupa tranzitno orijentiranog razvoja u razvojnom projektu Lušćić.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Sustav javnih bicikala	15 kom	30 kom
Studija/glavni plan SUMP-a	0 kom	1 kom
Elaborat praćenja prometa putem kamera	0 kom	1 kom

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.1. Unaprjeđenje prometnih sustava, mobilnosti i povezanosti

4.1.3. Uvođenje pametnih i zelenih prometnih rješenja, sustava upravljanja prometom te jačanje kapaciteta i unaprjeđenje rada prometnog redarstva

U svrhu ublažavanja, odnosno uklanjanja prometnih zagušenja, neučinkovitosti, zagađenja te drugih problema u prometu sve se više koriste napredna tehnološka rješenja koja predstavljaju upravljačku i informacijsko-komunikacijsku nadgradnju klasičnog sustava prometa i transporta.

Uvođenjem pametnih sustava upravljanja prometom integriraju se postojeće i nove informacijske tehnologije, čime se doprinosi stvaranju učinkovitijih prometnih sustava i to u pogledu povećanja sigurnosti, produktivnosti, prometne efikasnosti i održivosti te smanjenja prometnih zagušenja, čepova i emisije štetnih plinova.

Cilj ove mjere je poboljšati karakteristike prometnog sustava koje se ogledaju kroz kvalitetu prijevoznih usluga, pri čemu se ocjena kvalitete očituje kroz mjerenje kapaciteta, vrijeme odaziva i učinkovitost regulacije prometa. Dodatno, mjerom se djeluje na probleme zagušenja prometa, onečišćenja okoliša, snižene razine sigurnosti i kontrole prometa, i to kroz interoperabilnost podsustava, pružanje cjelovitih informacija o prometu, nadzor vremenskih uvjeta i okoliša te druga praćenja vezana uz promet. Aktivnost integracije/implementacije sustava i opreme u gradu Karlovcu podrazumijeva korištenje recentnih tehničkih rješenja i opreme, a sadržavat će aplikativna i infrastrukturna rješenja.

Neke od aktivnosti i projekata koji će biti provedeni tijekom mandatnog razdoblja:

- izrada studije ITS-a (pametni prometni sustav) grada Karlovca koja uključuje sve elemente sustava,
- uvođenje videonadzora prometnog sustava,
- nabavka potrebnih programskih rješenja za potrebe pametnog prometnog sustava,
- uvođenje usluge informiranja putnika i vozača – mobilna aplikacija i drugi oblici informiranja s ciljem boljeg upravljanja prometom, preusmjerenja prometa,

izbjegavanja prometnih čepova, pronalaska slobodnih parkirnih mjesta, sustav *e-ticketinga* itd.,

- uvođenje sustava određivanja prioriteta vozila javnog gradskog prijevoza i žurnih službi kao dio sustava i povećanja učinkovitosti upravljanja gradskim prometom,
- uvođenje sustava za praćenje vremenskih uvjeta i stanja okoliša,
- razvoj sustava pametnih semafora i sustava upravljanja prometom,
- modernizacija i elektrifikacija gradskog javnog prijevoza (JP-a) i gradskog voznog parka,
- razvoj i ugradnja sustava za praćenje prometa u stvarnom vremenu,
- jačanje kapaciteta i unaprjeđenje rada prometnog redarstva.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Elaborat pametnog upravljanja prometom i postave kamera	0 kom	1 kom
Postava videonadzora na raskrižjima	3 kom	5 kom

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.2. Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva

4.2.1. Razvoj sustava vodoopskrbe, sustava odvodnje i pročišćavanje otpadnih voda

Komunalno gospodarstvo i pružanje komunalnih usluga u izravnoj je nadležnosti jedinica lokalne samouprave koje gradovi najčešće obavljaju putem svojih komunalnih poduzeća (Vodovod i kanalizacija d.o.o.).

Dobra komunalna opremljenost naselja i gradskih cjelina preduvjet je zadovoljavajuće razine kvalitete života stanovništva i razvoja gospodarstva. Također, komunalno gospodarstvo polazište je izgradnji pametnih gradova odnosno odgovarajućih sustava upravljanja komunalnim i drugim uslugama.

Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva jedan je od posebnih ciljeva definiranih Planom razvoja Grada Karlovca do 2030., a u okviru kojeg je definirana mjera 4.2.1. Razvoj sustava vodoopskrbe.

Vodoopskrba je jedna od ključnih i vitalnih komunalnih usluga. Ovom mjerom djelovat će se u smjeru razvoja i unaprjeđenja sustava vodoopskrbe na području Grada.

Usko povezano s vodoopskrbom nadovezuje se i sustav odvodnje te pročištač otpadnih voda.

U vezi navedenoga, u mandatnom će razdoblju biti provedene brojne aktivnosti i projekti koji će ići u smjeru unaprjeđenja sustava vodoopskrbe i odvodnje:

- redovita djelatnost te unaprjeđenje sustava vodoopskrbe i odvodnje,
- investicijsko održavanje infrastrukture,
- priprema i provedba projekata izgradnje nedostajuće vodoopskrbne mreže,

- priprema i provedba projekata izgradnje nedostajuće kanalizacijske mreže,
- rekonstrukcija dijelova postojeće mreže s ciljem unaprjeđenja učinkovitosti sustava,
- unaprjeđenje sustava upravljanja mrežom i vodoopskrbnim sustavom,
- povećanje kapaciteta spremnika vode i ugradnja crpnih sustava na solarni pogon,
- ugradnja pametnih brojila,
- uvođenje dizalice topline i kogenereacijskih sustava u karlovački uređaj za pročišćenje otpadnih voda,
- povećati klimatsku otpornost na poplave u gradu Karlovcu,
- povećati broj javnih slavina.

Rok za provedbu mjere je kraj mandata izvršnog tijela odnosno gradonačelnika, a to je 2029. godina.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Novoizgrađena i/ili obnovljena kanalizacijska mreža na području grada Karlovca, u km	0	60
Novoizgrađena i/ili obnovljena vodoopskrbna mreža na području grada Karlovca, u km	0	45

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.2. Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva

4.2.2. Izgradnja, unaprjeđenje i održavanje komunalne infrastrukture

Izgradnja, unaprjeđenje i održavanje male komunalne infrastrukture ima za svrhu doprinijeti unaprjeđenju ovog posebnog cilja te povećati kvalitetu života i rada na području grada Karlovca.

U okviru ove mjere provest će se aktivnosti kojima se osigurava izgradnja, unaprjeđenje i održavanje komunalne infrastrukture:

- poboljšanje komunalne opremljenosti grada,
- održavanje i izgradnja nerazvrstanih cesta i javnih parkirališta,
- održavanje i unaprjeđenje javnih površina na kojima nije dopušten promet motornim vozilima,
- održavanje i unaprjeđenje javnih zelenih površina,
- održavanje i unaprjeđenje građevina, uređaja i predmeta javne namjene,
- održavanje čistoće javnih površina,
- održavanje javne rasvjete,
- izgradnja i sanacija nogostupa i javnih površina,
- modernizacija gradskih trgova i parkova,
- uređenje groblja i memorijalnih lokacija,
- manja komunalna ulaganja po mjesnim odborima.

U mandatnom će razdoblju biti provedene brojne aktivnosti i projekti koji će ići u smjeru unaprjeđenja sustava male komunalne infrastrukture u gore pobrojanim segmentima.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Sadnja novog drveća	0	+ 350
Izgradnja novih grobnih mjesta	0	+ 132
Privođenje neuređenih zelenih površina redovnom održavanju, u m ²	0	7.000
Zamjena postojećih nezadovoljavajućih rasvjetnih tijela	9.200	10.000

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.2. Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva

4.2.3. Umrežavanje i digitalizacija komunalnog gospodarstva

Umrežavanje i digitalizacija komunalnog gospodarstva ima za cilj unaprjeđenje rada komunalnog gospodarstva, povećanje kvalitete pruženih usluga, povećanje učinkovitosti te povećanja njihove transparentnosti i informiranosti korisnika usluga. Također, digitalizacija komunalnog gospodarstva imat će snažan doprinos učinkovitom upravljanju komunalnim sustavima i infrastrukturom (dijagnosticiranje kvarova, zamjena rezervnih dijelova, filtera itd.). Sve navedeno doprinosit će ostvarenju ovog posebnog cilja te pozicionirati Karlovac visoko na listi pametnih i konkurentnih gradova, odnosno gradova poželjnih za život, rad i investiranje.

Prednosti korištenja digitalnih i informacijskih tehnologija u održavanju odnosa s ciljnim skupinama odnosno korisnicima usluga su brzina komunikacije i jednostavnost davanja informacija, radikalno smanjenje troškova komuniciranja, mogućnost individualizacije ne samo odaslane poruke, već i ukupne ponude potencijalnim korisnicima, praktičnost održavanja kontakata s predstavnicima ciljnih skupina putem elektroničke pošte (i sličnih informacijskih usluga).

Navedeni čimbenici važan su aspekt uvođenja sustava digitalizacije komunalnog gospodarstva.

Provedba ove mjere događat će se provedbom povezanih aktivnosti i projekata koje se navode u nastavku:

- ulaganje u digitalizaciju komunalnog gospodarstva te nabavku opreme,
- izrada glavne baze i implementacija sustava MARS i IoT,
- razvoj i uspostava jedinstvenog digitalnog sustava upravljanja uslugama komunalnog gospodarstva,
- informiranje i edukacija korisnika usluga s ciljem korištenja sustava i pristupa informacijama,
- uspostava sustava komunikacije s korisnicima usluga,
- digitalne platforme za prijavu kvarova,
- uvođenje automatizacije procesa komunalnih službi,
- povezivanje baza podataka javnih poduzeća.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
GIS sustav i sustav održavanja prometnica	52 modula	60 modula
Broj digitaliziranih procesa u komunalnom gospodarstvu	0	3

4. Održiv prometni sustav i komunalno gospodarstvo

Posebni cilj 4.2. Unaprjeđenje komunalnog gospodarstva

4.2.4. Povećanje kapaciteta i učinkovitosti komunalnog redarstva

Komunalni redari nadležni su za nadzor prema odredbama brojnih gradskih odluka i zakona, a iz godine u godinu donose se novi propisi kojima su znatno proširene ovlasti komunalnog redarstva.

Komunalni redari nadziru poštivanje odluke o komunalnom redu, postupaju u slučaju postave terasa i kioska na javnim površinama, nadziru izvođenje prekopa na kolnicima, rad koncesionara, buku koja dolazi s terasa ugostiteljskih objekata koji imaju produženo radno vrijeme, imaju i ovlasti izricanja niza mjera u dijelu građevinske djelatnosti, od uklanjanja ruševnih zgrada do uklanjanja manjih ilegalnih građevina, nadležnost postupanja prema nepropisno zaustavljenim i parkiranim vozilima.

Nadalje, komunalni redar nadzire i provedbu propisa kojima se uređuje autotaksi prijevoz putnika.

Iz svega navedenog razvidna je širina obuhvata poslova i nadležnosti komunalnog redarstva te s tim povezane važnosti navedene djelatnosti za redovito i učinkovito funkcioniranje grada.

Također, nisu zanemarivi niti prihodi koje komunalno redarstvo upriliči gradskom proračunu izdavanjem obveznog prekršajnog naloga i izricanjem novčane kazne za počinjeni prekršaj.

Stoga je od velike važnosti što više unaprijediti rad ove službe, povećati njihovu učinkovitost ali i transparentnost rada te komunikaciju s drugim nadležnim tijelima i građanima.

Provedba ove mjere događat će se provedbom povezanih aktivnosti i projekata koji se navode u nastavku:

- edukacija i specijalizacija komunalnih redara, povećanje kapaciteta komunalnog redarstva,
- nabavka opreme za potrebe rada komunalnih redara,
- nabavka prijevoznih sredstava za potrebe rada komunalnih redara,
- ulaganje u digitalizaciju rada komunalnih redara,
- uspostava mrežne aplikacije za prijavu komunalnih problema (s mogućnošću dostave fotodokumentacije, opisa problema itd.),
- uvođenje digitalnih alata za nadzor,
- jačanje inspekcijskih ovlasti,
- bolja koordinacija s policijom i drugim službama.

Pokazatelj rezultata	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2029.
Broj unaprijeđenih postupaka rada komunalnih redara	0	5
Izrađena mrežna aplikacija za prijavu komunalnih problema	0	1

7. Indikativni financijski okvir za provedbu mjera, aktivnosti i projekata

Kako bi ostvarenje posebnih ciljeva definiranih Provedbenim programom (kao i Planom razvoja) bilo izvjesno i realno, za provedbu pripadajućih mjera, aktivnosti i projekata potrebno je osigurati dostatna financijska sredstva.

Financijska sredstva Grad planira i osigurava u gradskom proračunu, ali i u financijskim planovima gradskih ustanova (vrtići, škole, muzeji, domovi zdravlja itd.) i trgovačkih društava u vlasništvu Grada (ViK d.o.o., Gradska toplana d.o.o., Čistoća d.o.o. itd.).

Kada se govori o proračunu jedinice lokalne samouprave, tada valja naglasiti da provedbeni program treba obuhvatiti njen cijeli proračun te biti jasno povezan sa svim tekućim i kapitalnim izdancima potrebnima za provedbu posebnih ciljeva utvrđenih planom razvoja jedinice lokalne samouprave.

Stoga će i ovaj provedbeni program odnosno konkretne mjere te indirektno posebni ciljevi biti povezani s konkretnim proračunskim programima, aktivnostima i projektima na kojima će biti planiran iznos za trošak provedbe pojedine mjere.

Procijenjeni trošak provedbe mjere i poveznica na izvor financiranja u proračunu predstavljaju indikativni financijski okvir za provedbu pojedine mjere.

Kako je rečeno, na provedbu pojedinih mjera te postignuće rezultata učinak će imati i proračuni ustanova te financijski planovi trgovačkih društava kojima je Grad Karlovac osnivač, ali ta sredstva neće biti obuhvaćena prikazom indikativnog financijskog okvira za ovaj provedbeni program.

Ovaj provedbeni program obuhvaća mandatno razdoblje od 2025. do 2029., što će obuhvatiti proračune Grada za 2025., 2026., 2027. 2028. i 2029. godinu iz kojih će u najvećem dijelu biti financirane mjere predviđene ovim provedbenim programom.

Grad Karlovac u planu proračuna za 2025. godinu ima planiranu rashodovnu stranu proračuna na razini od 155,3 milijuna eura, dok projekcije proračuna za 2026. i 2027. godinu iznose 96,9 odnosno 86,8 milijuna eura. Proračun za 2025. godinu projiciran je na razini od 155,3 milijuna eura, što je za 67,7 milijuna eura više u odnosu na planirano proračunom za 2024. godinu. Ovo je primarno rezultat planiranih sredstava EU-a u iznosu od 49,9 milijuna eura.

Tablica 2: Rashodi proračuna Grada Karlovca 2024. – 2027.

Godina	2024.	2025. plan	2026. projekcija	2027. projekcija
Ukupni rashodi proračuna, u EUR	78.087.970,38	155.286.569,00	96.857.821,00	86.836.267,00
Od čega: sredstva EU-a i sredstva DP-a	7.263.108,31	49.898.126,00	21.481.516,00	11.170.408,00

Pored vlastitih prihoda i transfera iz drugih proračuna, Grad će brojne mjere i projekte financirati putem izvora financiranja EU-a. Ovo posebice dolazi do izražaja snažnijim ulaskom

u novu financijsku perspektivu 2021. – 2027. te intenziviranjem javnih poziva i drugih instrumenata dodjele sredstava EU-a.

Za svaku mjeru utvrđenu u ovom Provedbenom programu, u Prilogu 1 Provedbenog programa definirana je poveznica s proračunskim programom, odgovarajućom stavkom proračuna te procijenjenim troškom u fiskalnoj 2025. godini.

Za neke od mjera za koje nisu planirana sredstva u 2025. godini, a provodit će se tijekom mandatnog razdoblja, u idućim će godinama biti planirani pripadajući programi i stavke u proračunu.

U nastavku se daje pregled nekih od projekata koji se planiraju pokrenuti i provoditi tijekom trajanja ovog Provedbenog programa:

1. KLIZIŠTE VUKMANIĆ – u tijeku je izrada projektne dokumentacije za trajnu sanaciju klizišta
2. KLIZIŠTE REČICA – u tijeku je izrada projektne dokumentacije, radovi su planirani u 2026. godini
3. IZGRADNJA PROMETNICE LUŠČIĆ – u tijeku su radovi na izgradnji prometnice (dovršetak krajem 2025. g.)
4. KOMUNALNO OPREMANJE ZGRADE POS-a – planirano u 2026. godini
5. MOST BANIJA – u tijeku su radovi na rekonstrukciji mosta, dovršetak je planiran u 2026. godini
6. IZGRADNJA OBORINSKE ODVODNJE ULICE S. ROZGAJA – izrada projektne dokumentacije planirana je u 2025. godini, radovi u 2026. godini
7. UREĐENJE TRGA I PODZEMNE GARAŽE U NAZOROVJOJ – izrada projektne dokumentacije planirana u 2025. i 2026. g.
8. PARKIRALIŠTE I PRISTUPNA PROMETNICA GROBLJA JAMADOL – u tijeku je izrada projektne dokumentacije, radovi su planirani u 2027./2028. godini
9. KAMOD, cjelovita i energetska obnova – planirano u 2026. godini
- ~~10. GLORIJETA, ARKADE NA VOJNOM GROBLJU – radovi na obnovi spomenika planirani u 2026. godini~~
11. CENTAR ZA GOSPODARENJE OTPADOM BABINA GORA – dovršetak radova na izgradnji Centra i puštanje u rad planirano u 2026. g.
12. UGRADNJA POLUPODZEMNIH SPREMNIKA KOD VIŠESTAMBENIH ZGRADA
13. IZGRADNJA DJEČJEG VRTIĆA HRNETIĆ – izgradnja planirana u 2026./2027. g.
14. OBNOVA ZGRADE OSNOVNE ŠKOLE D. JARNEVIĆ – u tijeku su radovi, dovršetak planiran 2026. g.
15. DOGRADNJA OŠ TURANJ – u tijeku su radovi, dovršetak planiran u 2026. g.
16. DOGRADNJA OŠ MAHIČNO – radovi su u tijeku, dovršetak planiran u 2026. g.
17. IZGRADNJA DVORANE OŠ REČICA – početak radova planiran od jeseni 2025. g., dovršetak u 2026.
18. IZGRADNJA DVORANE OŠ BRAĆE SELJAN – početak radova planiran krajem 2025. g., dovršetak u 2026. g.
19. OBORINSKA ODVODNJA U NASELJU JELSA – izrada projektne dokumentacije planirana u 2026. godini
20. OBORINSKA ODVODNJA U DIJELU ULICE DONJA ŠVARČA – izrada projektne dokumentacije planirana u 2026. godini
21. NOGOSTUP MOSTARSKA – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani

- u 2028. godini
22. OKOLIŠ PETRA FILIPCA 5 – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani u 2027. godini
 23. VATROGASNI DOM VELIKA JELSA – izrađena je projektna dokumentacija, ishođena je građevinska dozvola
 24. DJEČJE IGRALIŠTE MODRUŠANOV PARK – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani u 2028. godini
 25. TURANJSKI POLOJ – u tijeku je izrada projektne dokumentacije
 26. REKONSTRUKCIJA JAMADOLSKE KUĆNI BROJ 26 DO 28 – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani u 2028. godini
 27. OKOLIŠ MARMONTOVA ALEJA (kućni brojevi 24, 26, 28 i 30) – izrađena je projektna dokumentacija
 28. DJEČJE IGRALIŠTE DONJE POKUPJE – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani u 2027. godini
 29. PROMETNICA HERTE TURZE
 30. IZGRADNJA DOMA ZA STARIJE I NEMOĆNE LUŠČIĆ – CENTAR – izrada projektne dokumentacije planirana je u 2026./2027. godini
 31. IZGRADNJA NOGOSTUPA HRNETIĆ – radovi su u tijeku, dovršetak u 2026. godini
 32. IZGRADNJA NOGOMETNOG IGRALIŠTA TURANJ – radovi su u tijeku, dovršetak u 2026. godini
 33. IZGRADNJA GARAŽE JAVNE VATROGASNE POSTROJBE GRADA KARLOVCA – radovi krajem 2025. i u 2026. godini
 34. OBILAZNICA ZVIJEZDE – radovi u 2026./2027. godini
 35. UREĐENJE KURELČEVE ULICE – radovi u 2026. godini
 36. UREĐENJE TRGA BANA JOSIPA JELAČIĆA – radovi u 2026./2027. godini
 37. RASVJETA BASEBALL IGRALIŠTA – izrada projektne dokumentacije planirana je u 2026. godini
 38. IZGRADNJA NOGOSTUPA LOGORIŠTE – radovi su planirani u 2026. godini
 39. IZGRADNJA NOGOSTUPA I ODVODNJA ORLOVAČKA – radovi su planirani u 2027. godini
 40. JAVNA RASVJETA MOST LADVENJAK – SELIŠĆE – radovi su planirani u 2027. godini
 41. SANACIJA PRITOKA POTOKA SAJEVAC – radovi su planirani u 2028. godini
 42. IZGRADNJA POLJA 17 GROBLJA JAMADOL – radovi su planirani u 2026. godini
 43. UREĐENJE PARKIRALIŠTA KOD IZVORIŠTA GORNJE MEKUŠJE – radovi su planirani u 2027. godini
 44. UREĐENJE OBALE VLADIMIRA MAŽURANIĆA – radovi su planirani u 2026./2027. godini
 45. OBNOVA I REVITALIZACIJA VRBANIĆEVOG PERIVOJA – radovi su planirani u 2026./2027. godini
 46. PROMETNICA POSLOVNA ZONA SELCE – izrađena je projektna dokumentacija, radovi su planirani u 2027./2028. godini
 47. UREĐENJE OKOLIŠA TUŠKANOVA, PARKIRALIŠTE – radovi su planirani u 2028. godini
 48. REKONSTRUKCIJA ŠSD-a MLADOST
 49. KOŠARKAŠKO IGRALIŠTE ŠANAC
 50. UREĐENJE VUNSKOG POLJA
 51. OBORINSKA ODVODNJA NEMČIĆEVA
 52. OBORINSKA ODVODNJA ŠPOREROVA
 53. OBORINSKA ODVODNJA LJUBLJANSKA

Pored proračuna Grada, neki od posebnih ciljeva i mjera bit će financirani sredstvima trgovačkih društava u vlasništvu Grada, za što oni raspolažu vlastitim sredstvima ili pripremljenim projektima koji se planiraju financirati iz izvora EU-a.

8. Okvir za praćenje i izvještavanje

Praćenje i izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja od značaja za jedinice lokalne samouprave sastavni je dio procesa strateškog planiranja i definirano je Pravilnikom o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 6/2019).

Praćenje provedbe akata strateškog planiranja obuhvaća proces prikupljanja, analize i usporedbe pokazatelja kojima se sustavno prati uspješnost provedbe mjera akta strateškog planiranja.

Izvještavanje o provedbi akta strateškog planiranja proces je pružanja pravovremenih i relevantnih informacija ključnim nositeljima strateškog planiranja na razini JLS-a te široj javnosti o statusu provedbe strateškog akta.

Za praćenje i izvještavanje o provedbi nadležan je Grad Karlovac, a nositelj izrade bit će multisektorsko radno tijelo na čelu s lokalnim koordinatorom koje će operativno provoditi postupke prikupljanja, analitičke obrade te pripreme izvješća o provedbi Programa te ih podnositi izvršnom tijelu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave dva puta godišnje.

Dodatno, Gradonačelnik će imenovati djelatnike stručne službe gradonačelnika koji će biti odgovorni za koordinaciju provedbe u suradnji s imenovanom radnim tijelom.

Rokovi i postupci praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa JLS-a propisani su Pravilnikom kojim je, u slučaju provedbenih programa JLP(R)S-a, određeno da se izrađuje polugodišnje i godišnje izvješće.

Tablica 3: Ciklus praćenja i izvješćivanja o provedbi Provedbenog programa

Vrsta izvješća	Ciklus	Obveznik izrade izvješća:	Kome se podnosi:	Rok za podnošenje izvješća
Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa JLS-a	Polugodišnje	Lokalni koordinator	Izvršnom tijelu JLS-a (gradonačelniku)	do 31. srpnja tekuće godine (za prvu polovicu godine) do 31. siječnja tekuće godine (za prethodnu godinu)

Polugodišnje i godišnje izvješće o provedbi provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave je izvješće o napretku u provedbi mjera, aktivnosti i projekata te ostvarivanju pokazatelja rezultata iz kratkoročnih akata strateškog planiranja.

Dodatno, sva izvješća o aktivnostima praćenja i izvještavanja Provedbenog programa Grada Karlovca koje Grad provodi bit će objavljena na službenim mrežnim stranicama Grada.

Ciljevi praćenja i izvještavanja su:

- sustavno praćenje uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja
- učinkovito upravljanje provedbom akata strateškog planiranja i kontinuirano unaprjeđivanje javne politike korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja
- pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, donošenja odluka na razini strateškog planiranja i reviziju akata strateškog planiranja kroz analizu učinka, ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera
- utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe planskih dokumenta
- povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata i
- osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava.

Sadržaj polugodišnjeg i godišnjeg izvješća o provedbi provedbenih programa jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te detaljne tehničke i metodološke upute za njegovo popunjavanje utvrđeni su Priručnikom o strateškom planiranju, a u tabličnom prikazu u nastavku dan je sažetak zahtjeva praćenja i izvješćivanja za provedbene programe.

Tablica 4: Zahtjevi praćenja za provedbene programe

Vrsta akta strateškog planiranja	Element strateškog okvira	Praćenje provedbe
Provedbeni programi (TDU, JP(R)S i JLS)	Mjere	Podatak o uspješnosti provedbe u usporedbi s unaprijed zadanim ciljnim vrijednostima pokazatelja rezultata provedbe mjere
	Aktivnosti/ključne točke ostvarenja	Provedba aktivnosti/postizanje ključnih točaka ostvarenja (po mjesecima) u provedbi mjera.

Na godišnjoj osnovi, krajem svake kalendarske godine, a najkasnije do 20. prosinca revidirat će se Provedbeni program.